

İDEA

Kamusal Ortak Çalışma
ve
Ortak Üretim Alanı Modeli

Batuhan AKKAYA - Egecan ERDOĞAN

İDEA

Kamusal Ortak Çalışma ve Ortak Üretim Alanı Modeli

Batuhan AKKAYA - Egecan ERDOĞAN

İDEA: Kamusal Ortak Çalışma ve Ortak Üretim Alanı Modeli

Kadıköy Belediyesi Akademi adına
Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

Mart 2019
ISBN 978-605-81927-7-5

Yazarlar (soyadı sırası ile)
Batuhan AKKAYA - Egecan ERDOĞAN

İngilizceye Çeviri
Yaprak AYDIN

Redaktör
Aras ALADAĞ

Yayıncı Kuruluş
Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları
(KASDAŞ'ın tescilli markasıdır.)
Söğütlüçeşme Caddesi, Kalem Sokak,
No: 7 Kat: 1-5 Kadıköy - İstanbul
Tel.: +90 216 337 89 51
E-posta: kulturyayinlari@kadikoy.bel.tr
Yayıncı Sertifika No: 36199

Kadıköy Belediyesi Akademi
19 Mayıs Mahallesi Bayar Caddesi,
Sultan Sokak No: 28 Kadıköy - İstanbul
Tel.: +90 216 411 48 33
E-posta: akademi@kadikoy.bel.tr

Baskı
Ekaform Matbaa Reklam Ajans Org. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Esenkent Mah. Azade Sok. No: 1
Ümraniye - İstanbul
Matbaa Sertifika No: 41753

İçindekiler

	Sunuş	5
	Önsöz	7
	Giriş	9
	Özet	13
I	Fikir: Kavramsal Çerçeve.....	15
	Ortak Üretim	16
	Çeşitlilik	17
	Etkileşim	18
	Yenilik	19
	Paylaşım	20
	Öğrenme	21
	Dayanışma	21
II	Ağlar	23
	Komün.....	24
	Ahali	24
	Kumpanya	24
	Dijital Ağlar	24
	Diğer Ağlar	24
III	Mekân: Yeni Kamusal Alan	25
	İDEA Mekânsal Bileşenleri.....	26
	İşlik.....	26
	Derslik	27
	Etkinlik	28
	Atölye.....	29
	Destekleyici İşlevler	30
	İDEA Mekânsal Tasarım İlkeleri	30
IV	İDEA Programları.....	33
	Nedir?	33
	Neden?.....	34
	Nasıl?	34
V	İşleyiş: Yeni Kamu Hizmeti	37
	Yeni Kamu Hizmeti Yönetimi Yaklaşımı	37
	İDEA Ekibi.....	37
	İDEA Bütçesi ve Fonu	39
	Yasal Çerçeve ve Yönetmelik	41
	İDEA'da Sunulan Hizmetler.....	44
	İDEA'yı Analiz Etme, İzleme, Değerlendirme ve Geliştirme	47
	İDEA'yı Kurmak	49
VI	Sonuç Yerine	51
	Kaynakça.....	52
	Ekler	54
	Ek 1. İDEA Kadıköy İşlik Sözleşmesi	54
	Ek 2. İDEA Kadıköy Etkinlik Sözleşmesi	64

Sunuş

İDEA'nın yeni bir kamusal alan fikri olarak, hem kendisinin hem de içerisinde geliştirilecek projelerin gelecek için çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bizim yerel yöneticiler olarak en önemli misyonumuz inandığımız bir geleceğin tasarlanmasının adımlarını hayata geçirmek, bunun tetikleyicisi olmak. 2014-2019 Yılları arasında gerçekleştirdiğimiz tüm projeleri kendi ekiplerimiz, insan kaynağımız ve kendimize biçtiğimiz siyasi sorumluluk ile gerçekleştirdik.

Tüm bu uygulamaların temelinde olan insan ve ancak insanlara kendi birikimlerini süreçlere katmaları için uygun bir alan yaratırsanız yapılan her işi zenginleştirebilirsiniz. İstanbul'un belki en güzel noktalarından birinde yer alan bir restoranın bugün İDEA'ya dönüşmesi pek çok insanın fikri katkıları ile oldu.

Bu örneğin; kamusal alanı şekillendirmede, aktif işgücünü harekete geçirmede ve katılımı sürekli kılmada, yerel yönetimlerin rolü nedir sorusunu akla getireceğine inanıyorum. İDEA'nın benim için en önemli yanı, üreten insanları bir araya getirmesi ve dayanışmayı güçlendirecek şekilde işlemesi. İnsanlar düşüncelerini, hayallerini paylaştıkça umutları ve hayata olan bağları artıyor. Bizim, bireylerin kendilerini daha güçlü hissetmelerini sağlamak, yaşamı kolaylaştırmak gibi bir sorumluluğumuz var.

İDEA'da yürütülen çalışmaların belediyenin kendi kurumsal kapasitesini artırmasında önemli katkıları olmaya başladı; bu katkının ileride artarak devam edeceğini düşünüyorum. Kişisel olarak da yürütülen çalışmalardan çok fazla şey öğrendiğimi ve orada çalışan bir genç kadının, “Göreceksiniz ileride ülkeyi bugün burada çalışan insanlar yönetecek.” demesi ile birlikte geleceğe daha umutla baktığımı söyleyebilirim. Bu kitapçığın İDEA'ya benzer alanları hayata geçirmek isteyen ya da buradaki çalışmayı analiz etmek isteyen herkese ilham vermesini dilerim.

Aykurt Nuhoglu
Kadıköy Belediye Başkanı

Önsöz

2016 yılında Kadıköy Belediyesi Akademi, Kadıköy’ün sınırlı kamusal alanlarının gelişimine yönelik yeni kent politikalarının araştırılması ve geliştirilmesi sürecini başlatmıştır. Bu sürecin önceliği, teorik ve pratik deneyimleri birlikte değerlendirmek, yeni modeller oluşturarak örnek uygulamaları Kadıköy’de hayata geçirmektir. İDEA modeli bu sürecin bir ürünüdür. İDEA kavramı, İDEA modeli ile ortaya konulan kamusal alanın tasvirini kolaylaştırmak için kullanılan bir terimdir.

Bu çalışmanın amacı, kamusal ortak çalışma alanı konseptini gündeme getiren ve yeni bir kamu hizmeti modeli ve kamusal alan kullanımı senaryosunu ortaya koyan İDEA modelini tartışmaya açmak, hem İDEA modelinin gelişimi hem de İDEA benzeri modellerin yaygınlaşmasına destek olmak için paylaşılan ve geliştirilen açık bir kaynak oluşturmaktır.

Bu metinde İDEA modeli beş ana bölüm içinde tanımlanmıştır. Birinci bölümde İDEA’nın kavramsal çerçevesi ve bu kavramların İDEA modeli içindeki karşılıkları, ikinci bölümde İDEA kullanıcılarının özellikleri ve bu kullanıcıların oluşturacakları olası toplumsal ağlar, üçüncü bölümde İDEA’nın mekânsal bileşenleri ve bu mekânların tasarım ilkeleri, dördüncü bölümde İDEA’da gerçekleştirilmesi öngörülen kamu programlarının özellikleri, beşinci bölümde bir kamu hizmeti olarak İDEA’nın kurumsal nitelikleri ortaya konulmuştur. Belirtmek gerekir ki İDEA Kadıköy’ü hayata geçirmek için yapılan uygulamaya yönelik çalışmalar aynı zamanda İDEA modelinin oluşmasına destek olmuştur. Bu nedenle her bir başlıkta aynı zamanda İDEA Kadıköy uygulamasının deneyimlerinden örnekler verilmiştir.

İDEA modelinin gelişimine yöntemsel olarak bakıldığında, İDEA’nın konsept çalışması ve İDEA Kadıköy uygulaması, İDEA modelinin sırasıyla teorik çerçevesini ve pratikteki yansımaları oluşturmuştur. İDEA modeli bu çalışmalar sürecinde elde edilen bulgular ile geliştirilmiştir. İki çalışma süreci içinde elde edilen veri, deneyim ve geri bildirimler ile İDEA modeli ortaya konulmuştur. Bu çalışmalar sırasıyla;

(1) İDEA konsept çalışması: Bu çalışma kendi içerisinde iç içe geçen araştırma, katılım ve tasarım süreçlerinden oluşmuştur.

Araştırma sürecinde; ortak çalışma alanı, kamuda ortak üretim ve yeni kamusal hizmetler bağlamlarında literatür taramaları yapılmış ve bu sürecin sonunda İDEA modelinin kavramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Bu süreçte, İDEA Kadıköy uygulaması için, Kadıköy ilçesinin merkez mahalleleri (Caferağa, Rasimpaşa, Osmanağa) dâhilinde saha gözlem çalışmaları yürütülmüş ve mekânsal analizler hazırlanmıştır.

Katılımcı süreçte; İDEA Kadıköy uygulamasına yön veren odak grup toplantıları, uzman toplantıları düzenlenmiştir. Söz konusu süreçler sonrasında, İDEA Kadıköy’ün işleyişi şekillendirilmiştir.

Tasarım sürecinde, İDEA’nın mekânsal tasarım ilkeleri belirlenmiş ve İDEA Kadıköy’ün mekânsal tasarım projesi hazırlanmıştır.

(2) İDEA Kadıköy uygulaması: İDEA konsepti, Kadıköy ilçesinde uygulanmış; İDEA Kadıköy uygulaması incelenmiştir. Kullanıcı profili analizleri hazırlanmış ve kullanıcılar ile mülakatlar yapılmıştır.

Bu süreçlerin sonunda, İDEA modelini açıklamaya çalışan ve açık kaynak olarak sunulan bu döküman hazırlanmıştır. Bu döküman, benzer yeni(likçi) kamusal hizmetlerin yaygınlaşması için, eleştiriye ve geliştirmeye açık olarak sunulmuştur.

Giriş

Kentlerin, bilgi-yoğun hizmet alanlarına dönüştüğü veya dönüşmesinin öngörüldüğü bir süreçte; buna bağlı olarak kentlilerin iş yapma şekilleri, çalışma ve öğrenme süreçleri de değişmektedir.¹ Bu değişim, özellikle bilgi-yoğun iş yapılan ya da yapılması öngörülen kentlerdeki kısıtlı kamusal alanların nasıl değerlendirileceği sorusunu gündeme getirmektedir.

Bu soru, sadece mekân üretimi ile sınırlı olmayıp topluluk oluşturma ve iş geliştirmeyi de kapsamaktadır. Bu bağlamda, bilgi-yoğun çalışma alanlarına yönelik dönüşüm süreci sadece mekânsal değil, ekonomik, kültürel ve sosyal çalışma alanlarını kesen disiplinler arası bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeni ekonomik eğilimler ile yerel gelişimi destekleyici kent politikaları, kamunun, özellikle de yerel yönetimlerin, gündeminde olmalıdır. Kamu kuruluşları mevcut eğilimlerin takipçisi olmanın ötesine geçerek, kamusal gelişime katkı sunacağı düşünülen yeni uygulamaların hayata geçirilebilmesi için uygun birer zemin hazırlamalıdır. Bu durum, İDEA modelinin hayata geçirilmesindeki temel motivasyonu ve gerekçeyi oluşturmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde, toplumlar büyük bir hızla bilgi toplumu olma yolunda ilerlemektedir. Türkiye ise bilgi-yoğun sektörlerin gelişimi sürecinde geride kalmaktadır. Başarılı bilgi-yoğun iş çevresi sağlayan ülkeler iki farklı kategoride değerlendirilmektedir. Birinci kategoride, yüksek gelirli, iyi makroekonomik politikalar izleyen, maddi olmayan ve beşeri sermaye yatırımı yüksek olan ülkeler; ikinci kategoride ise girişimciliği destekleyen ekonomi politikaları izlemeye ve cazip yaşam koşulları sunmaya yeni başlayan ülkeler yer almaktadır. Örneğin Kuzey Avrupa ülkeleri, Avrupa genelinde bilgi-yoğun işlerin yoğun olarak bulunduğu ülkeler olarak karşımıza çıkmaktadır.² Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) verileri incelendiğinde, Türkiye’nin yukarıda bahsi geçen kategoriler içinden ikincisine dâhil olduğu görülebilir. Türkiye, ücretlerin birinci kategorideki ülkelere göre düşüklüğünden ve çalışma saatlerinin uzunluğundan istifade etmeye çalışmaktadır.

Çalışan insanların izolasyon seviyeleri artmaktadır. Günümüz üretim ilişkileri, geleneksel işçiyi/ çalışanı, sınırlı süreli ve çoğunlukla güvencesiz iş sözleşmeleriyle çalışan serbest işçiye/çalışana dönüştürmektedir. Çalışma hayatında iş birliği ve dayanışma yerini kendilerine de yabancılaşmış, yalnız ve yalıtılmış bireysel girişimcilere bırakmaktadır. Rekabetçiliğin verimi artırdığı kanaati yaygınken bu durumun dayanışmayı ve topluluk ruhunu yok etmesine tanık olunmaktadır. Bu noktada, bir çözüm olarak sunulan paylaşım ve topluluk kavramları da ticarileşmekte, paylaşımın maddi bir karşılığının olması düşüncesi yerleşmektedir. Örneğin evini ya da aracını biri ya da birileriyle paylaşmak için özel bir aracı kuruluşa başvurmak, sahip olunan üzerinden paylaşım

¹ Peter W. Daniels ve John R. Bryson, “Manufacturing Services and Servicing Manufacturing: Knowledge-based Cities and Changing Forms of Production,” *Urban Studies* 39, sayı 5/6 (2002): 977. Erişim: 15 Şubat, 2019, <https://doi.org/10.1080/00420980220128408>.

² Nima Sanandaji ve Stefan Fölster, *The Geography of Europe’s Brain Business Jobs* (Stockholm, İsveç: Avrupa Politika Reformu ve Girişimcilik Merkezi [European Centre for Policy Reform and Entrepreneurship / ECEPR], 2017): 2. Erişim: 15 Şubat, 2019, https://www.ecepr.org/wp-content/uploads/2017/11/Brain_business_jobs_final.pdf.

süreci içine girilmesini beraberinde getirmektedir. Kişiler ancak pazarda değeri olan bir mal ve/veya hizmet karşılığında paylaşım dâhil olabilmektedir. Bir malı ve/veya sunabileceği hizmeti olmayan bireyler, paylaşım süreçlerinin dışında kalmaktadır.³

Bilgi-yoğun sektörlerin gelişimi ile serbest çalışma formu yaygınlaşmakta ve ortak çalışma alanlarının sayısı artmaktadır. Dünya ekonomisi, rekabetçiliğin arttığı, değer yaratıcılık ve bilgi ile özdeşleştiği bir eğilime işaret ederken, yaratıcı ve bilgi-yoğun sektör çalışanları yaşamak ve çalışmak istedikleri yerleri seçerken daha özgür hareket etmeyi; daha serbest, kapsayıcı ve sürdürülebilir mekânlarda çalışmayı talep etmektedir.⁴ Tam zamanlı işlerin yerini, yarı zamanlı, kısa süreli işlerin almasıyla işgücünün geçicileşmesi durumu ortaya çıkmakta; serbest çalışma yaygınlaşmaktadır. Ofis alanlarının yatırım ve işletme maliyetinin yüksek olması, ofis taşımanın ve kurulumunun maliyeti dolayısıyla ortak çalışma alanları cezbedici bir alternatif haline gelmektedir.

Yeni ortaya çıkan çalışma biçimlerine uygun düşen yeni ilişki ağlarına ve mekânsal düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ortaya çıkan ortak çalışma alanları, 2000’li yılların başından bu yana Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ülkeleri başta olmak üzere pek çok ülkede yaygınlık kazanmıştır. Buna karşın gerek yurt içinde gerekse yurt dışında, kamunun ortak çalışma alanı uygulama ve yönetim pratiği sınırlıdır.

Tüketicileri ve küçük işletmeleri ve bunlara hizmet edenleri etkileyen önemli eğilimleri ve güçleri inceleyen bir araştırmada, bu eğilimlerin 2020’de dünya genelinde yaşam ve çalışma biçimini nasıl etkileyeceği incelenmiştir. Söz konusu araştırmanın ekonomideki mevcut eğilimlere ilişkin kısmı incelendiğinde, ABD işgücünün %30’unu oluşturan serbest çalışanlar, geçici çalışanlar, bağımsız yükleniciler ve tekil girişimcilerin, 2020 yılı itibarıyla işgücünün %40’ına yakını oluşturacağı ve bu kişilerin daha fazla çalışma alanına ihtiyaç duyacağı öngörülmektedir.⁵

Küçük ticari kuruluşlar üzerine çalışmalar yürüten bir kuruluşun, 2018 yılına ait öngörüsüne göre 2022 yılı itibarıyla, 30.000’den fazla farklı ortak çalışma alanında 5.1 milyon kişi çalışacaktır. Aynı çalışmada yer alan büyüme öngörüsüne göre, üye sayısındaki artış, mekân sayısındaki artıştan fazla çünkü ortak çalışma alanları hem mekânsal alan hem de üye sayısı itibarıyla büyümektedir. Bu çalışmaya göre ise ortak çalışma alanı üye sayısında 2022’ye değin yıllık %24’lük bir artış beklenmektedir.⁶ 2016’da küresel ölçekte yapılan bir çalışmaya göre, ortak çalışma alanı başına düşen üye sayısı, son iki yıl içinde, yaklaşık olarak iki katına çıkmıştır.⁷

Kamu hizmetleri ve kamusal alanlar, kentlerin bilgi-yoğun hizmet alanlarına dönüşümü sürecine uyum sağlamalıdır. Coğrafyacı Oriol Nel-lo, kamusal alanların farklı biçimleri olması gerektiğine işaret ederek; sadece kent meydanının kamusal alan olabileceği düşüncesinden kaçınarak, kamusal alanın metropoliten ölçekte değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiş ve kolektif çağrışımı olan alanların yeniden kazanımının önemine dikkat çekmiştir.⁸ Ancak, Türkiye’de, sınırlı kamusal alanlar değerlendirilirken ve kamu hizmetlerinin işleyiş süreçleri oluşturulurken geleneksel kamu yönetimi, kamu işletmeciliği ve proje belediyeçiliği yaklaşımları benimsenmektedir. Bu yaklaşımların aksine kamusal alanların ve kamu hizmetlerinin geleceği, değişen ekonomik şartlar göz önünde bulundurularak, güncel şehircilik, çağdaş kent sosyolojisi yaklaşımları ve yeni kamu politikaları ile birlikte ele alınmalıdır.

³ Bu paragrafta, Byung-Chul Han’ın iki yayınından esinlenilmektedir: *Why Revolution Is No Longer Possible* (2015) ve *The Expulsion of the Other: Society, Perception and Communication Today* (2018).

⁴ Richard Florida, Jordan Gold tarafından yapılan röportaj, “The Guru of Creativity: Interview with Richard Florida,” *Pushing the Limits, Corporate Knights* 5, sayı 3 (2007): 92.

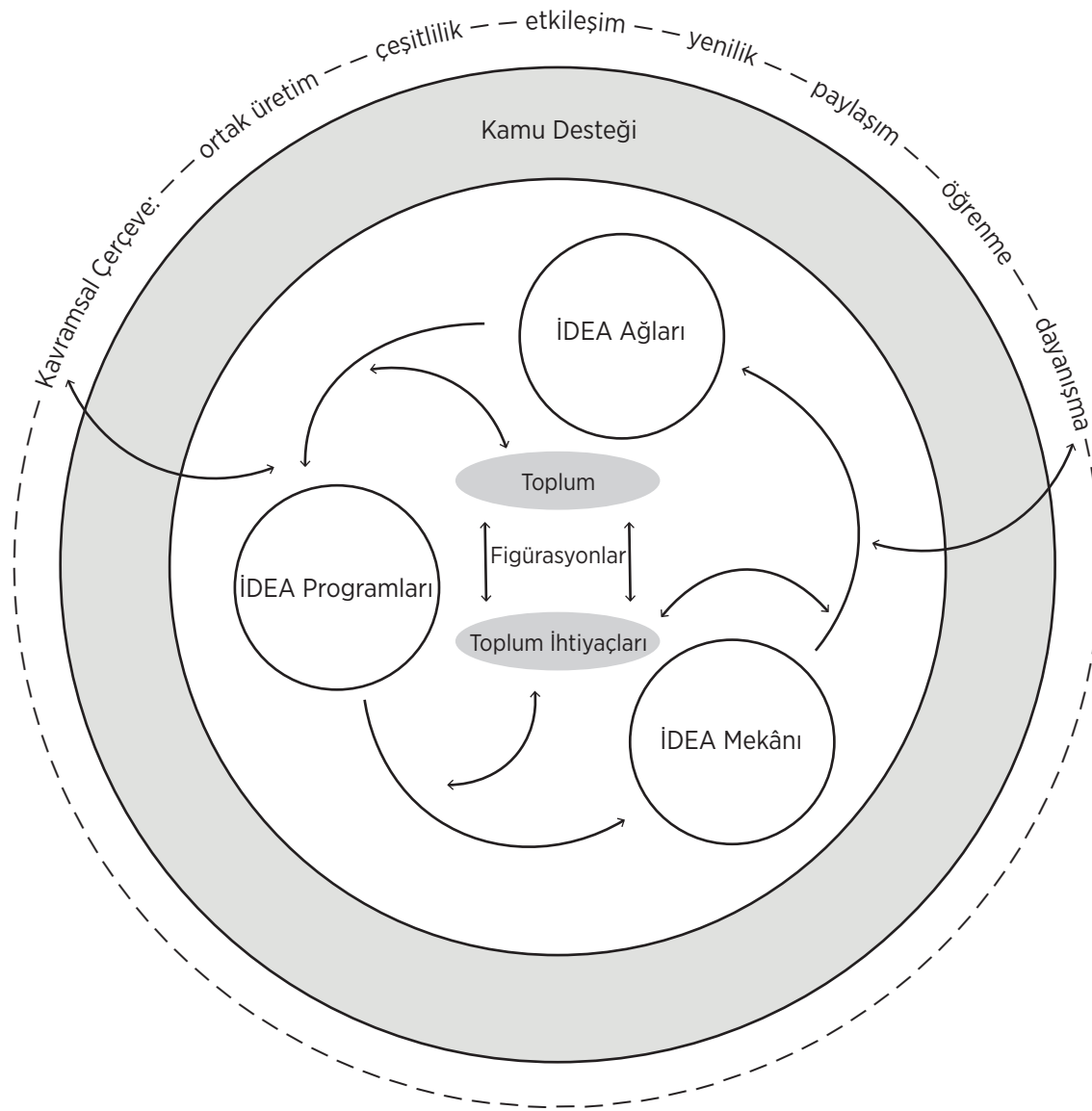
⁵ Gelecek ve Gelişen Araştırma[lar] Enstitüsü [Institute for the Future and Emergent Research], *Intuit 2020 Report: Twenty Years that Will Shape the Next Decade*, Intuit Future of Small Business Report Series (Mount View, Kaliforniya: Intuit A.Ş. [Inc.], Ekim, 2010): 20-21. Erişim: 15 Şubat, 2019, http://http-download.intuit.com/http.intuit/CMO_intuit/futureofsmallbusiness/intuit_2020_report.pdf.

⁶ Küçük İşletme Laboratuvarları [Small Business Labs], “U.S. Coworking Forecast: 2018 to 2022,” *Small Business Labs* (blog), 9 Ocak, 2018. Erişim: 15 Şubat, 2019, <https://www.smallbizlabs.com/2018/01/us-coworking-forecast-2018-to-2022.html>.

⁷ Carsten Foertsch, “2016 Coworking forecast,” *DeskMag*, 29 Ocak, 2016. Erişim: 15 Şubat, 2019, <http://www.deskmag.com/en/2016-forecast-global-coworking-survey-results>.

⁸ Oriol Nel-lo, Ferran Muñoz Jofre tarafından yapılan röportaj, Shared Space, *Publicspace*, 22 Mayıs, 2015. Erişim: 15 Şubat, 2019, <https://www.publicspace.org/multimedia/-/post/we-need-to-escape-from-the-idea-that-only-the-town-square-can-be-public-space>.

İDEA'nın ortak çalışma ve üretim alanı modeli

Özet

İDEA, yeni(likçi) ve bilgi-yoğun sektörlerin yoğunlaştığı veya gelişeceğini öngörüldüğü yerleşim birimlerindeki kamusal alanların geliştirilmesi veya yeniden işlevlendirilmesi üzerine geliştirilen bir modeldir. İDEA modeli ile kamusal alan kullanımının, farklılık ve çeşitlilik sunan formları olduğuna dikkat çekilmektedir. İDEA modeli ile birlikte, şimdiye değin büyük ölçüde özel sektör güdümlü gelişim gösteren ortak üretim ve çalışma alanları, kamu politikasının ve kamusal alanın bir parçası haline gelmiştir. İDEA, toplumsal bir ihtiyacı karşılaması, yeni(likçi) bir fikir olması, fikirden uygulamaya geçmesi ve toplumsal kapasiteyi geliştirmesi sebebiyle bir “sosyal yenilik” olarak tanımlanabilir.⁹

İDEA modeli, İDEA konsept çalışması (fikri-teorik-kavramsal) ve İDEA Kadıköy uygulaması (pratik-reel) sonucunda oluşturulmuştur. İDEA, durum modeli değil, süreç modeli olmayı hedefler ve bu nedenle yeni deneyim ve eleştiriler ile gelişime açıktır. Bu sebepten ötürü söz konusu metin, hem İDEA modelinin geliştirilmesi hem de İDEA benzeri modellerin yaygınlaşmasına destek olmak için açık kaynak olarak sunulmaktadır.

İDEA modeli farklı yerleşim birimlerinde uygulanabilir. Bu durum, söz konusu çalışmanın hazırlanması ve açık kaynak olarak paylaşılmasındaki temel motivasyonu oluşturmaktadır. Ancak uygulama aşamasına geçen her projede olduğu gibi, her yeni uygulama için, bu metinde sunulan model bir altlık olarak değerlendirilip yerele özgü durumlar göz önünde bulundurularak ve burada sunulan model de eleştiriye açık tutularak projenin hayata geçirilmesi önerilmektedir.

İDEA modelinin tasviri, beş temel bileşeni üzerinden yapılabilir. Bu bileşenler: kavramlar, ağlar, programlar, mekân ve işleyiş. Bu bileşenler aynı zamanda bu metnin ana bölümlerini oluşturmaktadır.

Kavramlar, İDEA modelinin teorik ve ilkesel çerçevesini oluşturmaktadır. İDEA modeli, kavramlardan beslenir ve İDEA, kavramlara kendi çerçevesi içinde yeni anlamlar yükler.

Ağlar, İDEA'nın toplumla kurduğu ilişki sistemidir. İDEA modelinde ağları “karşılıklı bağımlılık” ile tanımlamak mümkündür.

Programlar, ağlar ile etkileşim içinde İDEA ürünlerinin ortaya konulduğu toplumsal fayda odaklı süreçlerdir.

⁹ Bu ölçütler, sosyal yeniliğin beş temel unsuru olarak tanımlanmaktadır. Bkz. Hope Enstitüsü [The Hope Institute], “Social Innovation in Asia: Trends and Characteristics in China, Korea, India, Japan and Thailand,” *New Worlds from Below: Informal Life Politics and Grassroots Action in Twenty-first-century Northeast Asia* içinde, ed. Tessa Morris-Suzuki ve Eun Jeong Soh (Acton, Avustralya Başkent Bölgesi [Australian Capital Territory / ACT]), Avustralya: Avustralya Ulusal Üniversitesi Yayınları [Australian National University / ANU Press], 2017), 253).

Mekân, İDEA'nın yer alacağı kamusal alandır. Mekân, İDEA'nın kurgusuna göre yeniden organize edilir. İDEA'nın temel mekânsal bileşenleri İşlik, Derslik, Etkinlik ve Atölye iken İDEA'nın destekleyici mekânsal bileşenleri yere göre farklılık gösterir.

İşleyiş, İDEA modelinin hayata geçirilmesi için gereken uygulama öncesi, uygulama sırası ve uygulama sonrası süreçlerdir.

I

Fikir: Kavramsal Çerçeve

İDEA'nın fikri çerçevesini oluşturan başlıca kavramlar: ortak üretim, çeşitlilik, etkileşim, yenilik, paylaşım, öğrenme ve dayanışmadır. Bu kavramların, İDEA modeli içindeki karşılıklarına bu bölümde yer verilmiştir. Aşağıdaki listede, İDEA'nın kavramsal çerçevesinde yer alan kavramların İngilizce karşılıkları da yer almaktadır. Bu tercihin nedeni, çeşitli yabancı dillerden Türkçeye çevrilen kavramlarda kimi zaman karşılaşılan anlam karışıklığını azaltmaktır.

Ortak Üretim (*Co-production*):

- *Kamu hizmetlerinde ortak üretim (Co-production in public services)*
- *Ortak çalışma (Co-working)*
- *Ortak üretim ile etki yaratma (Creating impact with co-production)*

Çeşitlilik (*Diversity*):

- *Kullanıcı çeşitliliği (User diversity)*
- *Mekânsal çeşitlilik (Spatial diversity)*
- *Kamusal hizmetlerde çeşitlilik (Diversity in public services)*

Etkileşim (*Interaction*):

- *Kullanıcı - kullanıcı etkileşimi (User - user interaction)*
- *Kullanıcı – kamu kurumu etkileşimi (User - public institution interaction)*
- *Kullanıcı – diğer kurumlar etkileşimi (User - other institutions interaction)*

Yenilik (*Innovation*):

- *Yeni(likçi) yaklaşım (Innovative approach)*
- *Yenilik mekânı (Innovation space)*

Paylaşım (*Sharing*):

- *Somut paylaşım: Mekân (Tangible sharing: Space)*
- *Soyut paylaşım: Bilgi, deneyim, fikir ve zaman (Intangible sharing: Knowledge, experience, idea, time)*
- *İDEA deneyiminin paylaşılması*

Öğrenme (*Learning*):

- *Birbirinden öğrenme (Learning from each other)*
- *Öğretici programlar (Learning programmes)*

Dayanışma (*Solidarity*):

- *Yerel ölçekte dayanışma (Solidarity at local scale)*
- *Küresel ölçekte dayanışma (Solidarity at global scale)*
- *Serbest çalışanlar dayanışması (Freelancers' solidarity)*

Ortak Üretim

Kamu hizmetlerinde ortak üretim

İDEA, ortak üretim kavramıyla şekillenen yeni bir kamusal hizmettir. İDEA, kamusal alanların yeniden tasarlanmasında, bireylerin etkin ve üretici bir rol üstlenmesini öngörür. İDEA'nın ortak üretiminde temel fikir, hizmet kullanıcılarının, hem kamusal hizmetlerin geliştirilmesi hem de kamunun bir bütün olarak gelişimi için aynı anda hem bir kaynak hem de bu kaynaktan yarar sağlayanlar olarak değerlendirilmesi gerektiğidir.¹⁰ İDEA'daki ortak üretim, paydaşların kamuya fayda sağlayan değer, etkinlik, iş ve süreç oluşturmalarını destekler. Böylesi bir ortak üretim, hem kamusal hizmetlerin niteliğinin değişmesine hem hizmet çeşitliliğinin artmasına hem de diğer paydaşların dönüşümüne etki eder.

Kamu sektörüyle kamunun doğrudan ilişki kurabileceği yeni bir mecra yaratma fikri üzerine inşa edilen İDEA, Türkiye dâhil pek çok farklı ülkede, kamuda yürütülen iş süreçlerinin bir parçası haline gelen dış kaynak kullanımına bir alternatif olarak düşünülebilir.

İDEA, devlet - yurttaş ilişkileri için yeni(likçi) bir zemin oluşturur. Kullanıcılar, İDEA toplulukları, ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında geliştirilecek olan eşitler arası bir ilişki, bir yandan kamunun yürüttüğü iş süreçleri için nitelikli insan, yeni fikir ve yaklaşım geliştirilmesi ihtiyacını karşılarken diğer yandan bir yerel yönetim yaklaşımı olarak topluluk ruhunun oluşmasına katkıda bulunmak ve topluluğu meydana getiren her bir bireyin bireysel gelişim sürecine katkı sunarak, birey üzerinden topluluğa ve bir bütün olarak toplumun geneline katkı sunmayı, birey - toplum - devlet ilişkisini döngüsel kılmayı hedefler.

Ortak çalışma

Ortak çalışma, bağımsız/serbest olarak veya birbirinden farklı kurumlarda ve disiplinlerde faaliyet gösteren insanların aynı mekân içinde ve aynı ağ dâhilinde çalışmasıdır. Ortak çalışma, mekânsal bir düzenleme olmanın ötesinde, bir çalışma biçimidir. Bu form bir çalışma, bireyler arasında kendiliğinden ve yönlendirmeye açık bir etkileşime uygundur. Ortak çalışmanın temelinde, bu etkileşimi, birlikte öğrenilen, düşünülen ve uygulanan bir sürece dönüştürme düşüncesi yatar.

İDEA, kişiler ve kurumlar arası etkileşimin yaratıldığı ve düzenlendiği kamusal bir mekân ve toplumsal bir ağdır. İDEA, yeni ve gelişen bir çalışma formu olan ortak çalışma düşüncesini benimseyen işgücünün ihtiyaç duyduğu fiziki ve toplumsal altyapıyı, paydaşlarıyla birlikte oluşturur. İDEA ile kullanıcıları arasındaki ilişki, İDEA'nın kavramsal çerçevesini oluşturan ve paydaşlarını işbirliğine yönlendiren değerler üzerinde gelişir. Kamu kuruluşu ile kullanıcılar ve kullanıcıların kendi arasındaki etkileşimi artırmaya yönelik süreç ve eylemlerin, hem denetimli bir şekilde hem kendiliğinden gelişmesi öngörülür.

İDEA, kamusal ortak çalışma alanı deneyimini, birikimini ve kültürünü oluşturmaya ve geliştirmeye ön ayak olur. Bu deneyim, özel sektörün ve sivil toplum sektörünün yürütücülüğünü yaptığı ortak çalışma alanı örnekleriyle belirli ortak özellikler taşımakla birlikte, kamusal alanda hayata geçen bir örnek olması sebebiyle (kelimenin her iki anlamıyla) kamu yararını önceliklendiren bir yaklaşımla şekillenir.

Ortak Üretim ile Etki Yaratma

İDEA, ortak çalışma ve üretimin kamusal alanda ve toplum yararına¹¹ yapılmasını destekler. Ortak üretimin, İDEA kullanıcıları ve İDEA'nın yürütücülüğünü yapan ilgili kamu kurum ve kuruluşu üzerinde dönüştürücü bir etkisi olması beklenir. Bu dönüştürücü etkinin, bir yandan İDEA topluluklarını merkez alarak içten dışa doğru yayılması beklenirken öte yandan dışarıdan içeriye doğru bir bilgi, deneyim ve fikir aktarımının oluşması ortak üretimin gelişimi ve geniş çevrelere yayılımı için önemlidir.

İDEA modelinin temsili etki alanı, içten dışa yayılan halkalar olarak tanımlanabilir. Merkezde yer alan halkanın içinde Komün yer alır. İçten dışa doğru genişledikçe Ahali, Kumpanya, İDEA'nın kurulduğu noktaya fiziki ve dijital erişimi olanlar etki alanına dâhil olur.

Çeşitlilik

Kullanıcı Çeşitliliği

İDEA, farklı nitelikte kurumsal ve bireysel kullanıcıların bir araya gelerek oluşturduğu heterojen bir ağdır. Yaş, meslek, sınıf, dil, din, etnik köken, değer ve düşünce sistemi, cinsiyet ve cinsel yönelim fark etmeksizin toplumun farklı kesimlerinden bireysel kullanıcıların bir araya gelmesi hedeflenir. Benzer bir şekilde, faaliyet alanı İDEA'nın çalışma alanları ile örtüşen kamu, özel ve sivil toplum kurum ve kuruluşlarının; ulusal, uluslararası, çok uluslu, ulus ötesi kurum ve kuruluşların bir araya gelmesi desteklenir. Kullanıcı çeşitliliği, ortak üretim sürecinde karşılaşılabilecek problemlerin daha etkin çözümlenmesine destek olurken yaratıcı fikirlerin çoğalmasını sağlar.

Mekânsal Çeşitlilik

İDEA, kamusal mekânların yeniden işlevlendirilmesi ve tasarlanması süreçlerinde, “topluluklar oluşturmak”, “işbirliklerini kolaylaştırmak”, “buluşma zeminleri oluşturmak” ve “kısıtlı kamusal alanları etkin bir şekilde değerlendirmek” amaçlarıyla yola çıkar ve bu sayede kamusal mekâna yeni bir anlam yükler. İDEA'nın mekânsal bileşenleri esnek ve çok amaçlı kullanıma uygun biçimde tasarlanır.

¹⁰ Boyle ve Harris tarafından hazırlanan tartışma metninde, ortak üretim; kamu hizmetlerinin profesyoneller, hizmetleri kullanan kişiler, bu kişilerin aileleri ve komşuları arasında eşit ve karşılıklı bir ilişki içinde sunulması olarak tanımlanır. Faaliyetlerin bu şekilde birlikte üretildiği yerlerde, hem hizmetler hem de mahallenin kendisi daha etkili bir değişim aracı olmaktadır. Bkz. David Boyle ve Michael Harris, *The Challenge of Co-production: How equal partnerships between professionals and the public are crucial to improving public services* (Londra, Birleşik Krallık: Yeni Ekonomi Derneği [The New Economics Foundation / NEF], 15 Aralık, 2009): 11. Erişim: 15 Şubat, 2019, <https://neweconomics.org/2009/12/challenge-co-production>).

¹¹ Metinde toplum yararı kavramı şu bağlamda kullanılmıştır: “Toplum yararı ile kamu yararı kavramları arasında anlam bakımından fark vardır. Kamu yararı kurulu düzenin korunmasındaki çıkardır. Kurulu düzen özel mülkiyete dayanıyorsa, kamu yararı özel mülkiyetin korunmasındaki çıkar anlamına gelir. Toplum yararı ise ülkede yaşayan tüm insanların ortak çıkarlarını ifade eder. Düzenin ortak çıkarı koruyucu niteliği, alt yapıyı oluşturan mülkiyet anlayışına bağlıdır... Alınacak bir tedbir kamu yararı gereği olduğu halde toplum yararına olmayabilir.” Bkz. Ümit Doğanay, “Toplum Yararı ve Kamu Yararı Kavramları,” *Mimarlık Dergisi* 129, sayı 7, (Temmuz 1974): 5.

Mekânsal olarak dört temel bileşeni bulunur:

- İşlik, çalışanlar için ortak çalışma alanı;
- Derslik, öğrenenler için ortak çalışma alanı;
- Etkinlik, toplumsal fayda üretenlerin ortak etkinlik alanı;
- Atölye, her projeye göre değişiklik gösteren ortak üretimin uygulama alanıdır.

Temel bileşenler, alana özgü durumları ve yerel ihtiyaçları gözetken ve bu ihtiyaçlara cevap veren yan bileşenlerle desteklenir.

Kamusal Hizmetlerde Çeşitlilik

İDEA, tek işlevden çok işlevliliğe geçiş yapan kamusal alanların oluşması fikrini destekler. Kamusal alanlarda üretilen hizmetlerin çeşitliliği için örnek bir model ortaya koyar. Hizmetlerde çeşitlilik, geniş ve farklılık arz eden bir kullanıcı profiline sağlanması için önemlidir.

İDEA'nın ortaya koyduğu hizmet çeşitliliğini, İDEA'nın bağlı olduğu kamu kurum veya kuruluşunun alt bileşenleri destekler. Bu durumda, söz konusu bileşenlerin ortak çalışması gerekir. Hizmet çeşitliliğini sağlamak için, kullanıcı katkısının sağlanması gerekmektedir. Ortak üretimin yapıldığı bir mekân ve ağ olması itibarıyla, İDEA'nın kullanıcılarına sağladığı çeşitli kamusal hizmetler, İDEA kullanıcılarının özel, sivil toplum ve kamu alanlarındaki üretimi ile birleşerek bir bütün oluşturmaktadır. Bu yönü itibarıyla, İDEA'da hizmet, sadece sağlanan değil; kamuda kamuyla birlikte yaratılan ve ortaklaştırılan ekonomik bir faaliyettir. Bu nedenle ilgili kamu kurum veya kuruluşunun, İDEA kullanıcıları ile işbirliği içinde olmasını gerektirir.

Etkileşim

Kullanıcı - kullanıcı etkileşimi

İDEA, Komün ve Ahali'nin¹² bir araya geldiği bir mekân olarak birlikte ve beraber çalışmanın yarattığı etkileşime ön ayak olur. Bu etkileşim, bireysel ve ortaklaşa üretim süreçlerini besler. İDEA'da farklı toplumsal kesimlerden ve mesleki arka planlardan kullanıcıların birbirleriyle etkileşime geçmesi beklenir ve teşvik edilir. Bu etkileşimin kendiliğinden olması önemli olmakla birlikte, İDEA'nın destekleyici etkisi de önemlidir. İDEA'nın işbirliğine açık ortamı kullanıcıların iş yapış şeklini etkiler ve dönüştürür.

İDEA'nın, tamamlayıcı nitelikteki farklı mekânsal bileşenlerinin yanında, tüm kullanıcıların bir araya gelebileceği, sosyalleşmeye imkân sunan etkileşim alanları da bulunur. Bu mekânlar, farklı kullanıcılar ve kullanıcı grupları arasındaki etkileşimi destekler. İDEA'nın oluşturduğu programlar ve İDEA'da düzenlenen etkinlikler, kullanıcılar arası etkileşimi artırmayı hedefler.

Kullanıcı – kamu kurumu etkileşimi

İDEA'da ortak üretimin önemli bir ayağı, kullanıcılar ile kamu kurum ve kuruluşu ilişkisinin yatay düzlemde sağlanmasıdır. İDEA, iletişim için toplumsal ve mekânsal bir zemin oluştururken kullanıcıların kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte düşünmesi ve üretmesini destekler.

Kullanıcı – diğer kurumlar etkileşimi

İDEA'nın profesyonel etkileşime açık ortamlarında, bireyler ve ağıın birer paydaşı olan ticari kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları arasında karşılıklılık esasına dayalı, eşitler arası bir ilişki geliştirilmesi teşvik edilir.

İDEA, kamu, özel ve sivil toplum kurum ve kuruluşlarının, toplumsal fayda güden bir projenin ve/veya politikanın geliştirilmesi için bir araya gelebileceği ve etkileşime geçerek ortaklıklar oluşturabileceği bir mekân ve ağıdır.

Yenilik

Yeni(likçi) yaklaşım

Yenilik, yeni bir fikir, yöntem veya aracın ortaya konulmasını ifade eder. Yenilik kavramı, genellikle bir bilim insanının bir laboratuvar içinde yaptığı uygulamaları akla getirir. Ancak yenilik alanındaki çağdaş araştırmalara bakıldığında, yeniliğin, düşünme ve araştırma süreçlerinin bir sonucu, bir çıktısı olduğu görülmektedir.¹³

İDEA'nın yeni(likçi) yaklaşımı ise kamu politikalarını ele alış biçimiyle ilgilidir. İDEA'da, ilgili kamu kuruluşunun izlediği politikalar, İDEA Ağları içinde tartışmaya açılır. Bunun için İDEA Programları bir araç olarak kullanır. Tartışmaya açılan konularda, fikri üretime destek olunması için kamu kuruluşu ile kullanıcı arasında güven esaslı bir ilişki oluşturulması önemlidir.

Yenilik mekânı

Kuluçka merkezleri (*incubation centres*), ortak çalışma alanları (*co-working spaces*), yeni(likçi) kuruluşlar (*start-ups*), yeni fikir, araç ve yöntem geliştirme merkezleri (*innovation centres*), üretim alanları (*makerspaces*), araştırma merkezleri (*research centres*), yeni çalışma ve üretim süreçlerini destekleyen yeni(likçi) yapılara birer örnektir.¹⁴

İDEA, kamu ile ortak üretim süreçlerinin desteklenmesi amacıyla kurulmuş, yeni(likçi) bir kamusal mekân olmayı hedefler. İDEA'nın temel mekânsal bileşenlerinden biri olan İşlik, bir ortak çalışma alanıdır. Ortak çalışma alanları halihazırda yeni(likçi) mekânlar olarak tanımlanırken, kamunun bir ortak çalışma alanını yürütüyor olması İDEA'nın kamusal hizmetler açısından yeni(likçi) ve özgün durumunu da ortaya koyar. Üstelik bu özgünlük, gelecek projeksiyonlarıyla da uyumludur.

¹² Komün, İDEA'nın ortak çalışma alanı (İşlik) çatısı altında toplanan farklı toplumsal ve mesleki arka planlardan gelen bireysel kullanıcıların oluşturduğu, İDEA'nın çekirdeğini oluşturan toplumsal ağıdır. Ahali ise Derslik, Atölye ve Etkinlik alanlarının bireysel kullanıcıları ile Komün üyelerinin toplamından oluşur. İDEA Ağları'nda yer alan kullanıcı grupları ilerleyen sayfalarda "Ağlar" başlığı altında açıklanmıştır.

¹³ Umut Toker, "Workspaces for Knowledge Generation: Facilitating Innovation in University Research Centres." *Journal of Architectural and Planning Research* 23, sayı 3 (2006): 183.

¹⁴ Julie Wagner ve Dan Watch, *Innovation Spaces: The New Design of Work*. Innovation Districts Series. Washington, Kolumbia Bölgesi [Washington, District of Columbia / D.C.]: Brookings Enstitüsü [The Brookings Institute], Nisan, 2017: 4. Erişim: 15 Şubat, 2019, <https://www.brookings.edu/research/innovation-spaces-the-new-design-of-work/>.

Örneğin İDEA Kadıköy, kentteki yeni(likçi) ve yaratıcı çalışmaların artmasına zemin sunarak İstanbul'un uzun dönemli kalkınma stratejileri¹⁵ ile de uyum göstermektedir.

İDEA, geniş ve çeşitlilik arz eden bir kullanıcı kitlesini hedefleyerek, ortak çalışma alanında (İşlik'te), yeni ürün ve hizmetler geliştirmek üzere yola çıkan farklı meslek ve sektörlerde faaliyet gösteren kişilere öncelik sunar. Toplumsal fayda üreten kurum, kuruluş, kişi ve girişimler içerisinde de yeni(likçi) yaklaşım geliştirenler, İDEA'nın, öncelikli olarak, ağına dâhil etmeyi hedeflediği grubu oluşturmaktadır.

Paylaşım

Somut paylaşım: Mekân

İDEA, paylaşılan bir mekândır. İDEA'da kullanıcılar farklı amaçlar doğrultusunda, mekânın farklı alanlarını kullanırlar. Bu durum, mekân içindeki hareketliliği artırarak, farklı kullanıcı grupları arasında dinamik ve süreklilik arz eden karşılaşmaların önünü açar. İşlik, Derslik, Etkinlik ve Atölye alanlarının kullanıcıları arasındaki paylaşım da böylelikle artmış olur.

İDEA'da paylaşımlı ortak çalışma alanları bulunur. İDEA kullanıcıları paylaşımlı çalışma alanlarında, bir ofisin kurulum, bakım, onarım ve rutin ihtiyaçlarını karşılama düşüncesi olmaksızın hareket eder. İDEA'nın ortak çalışma alanları; bir şahıs firmasına ya da küçük ölçekli bir ticari kuruluşu sahip olan, bir sivil toplum kuruluşunda çalışan, bireysel girişimci olan ya da serbest çalışan kişilerin birbirinden ve birlikte öğrenebilecekleri bir toplumsal alan sağlar. İDEA'da çalışmak için düzenlenmiş paylaşımlı alanlar, farklı bakış açısına sahip insanlarla tanışma şansı ve esnek bir çalışma sistemi sunar.

Soyut paylaşım: Bilgi, deneyim, fikir ve zaman

İDEA'da, paylaşımı sadece bir mal ve/veya hizmetin karşılığı olmaktan çıkararak kamunun kamuyla paylaştığı, rekabetçiliği değil dayanışmayı besleyen bir mekân ve ağ oluşturmak hedeflenmektedir. İDEA, kullanıcıları arasındaki paylaşımı destekler. Kullanıcıların özelde ve/veya kamuya açık biçimde bilgisini, deneyimini, fikrini ve zamanını paylaşması teşvik edilir.

İDEA'da deneyimler paylaşılr. İDEA'da deneyim paylaşımı, ortak üretime atıfla, kullanıcıların sadece hizmet alan olmaktan çıkarak, aynı zamanda hizmeti üreten konumuna gelmesini amaçlar. Bilgisini, deneyimini, fikrini ve zamanını paylaşan kullanıcılar, İDEA'daki ortak üretim süreçlerine etkileri sayesinde hizmet üretiminin de bir parçası haline gelir.

Hedeflenen çeşitlilik arz eden geniş kullanıcı profiline, İDEA'yı kullandığı zaman aralıklarının ve kullanım nedenlerinin farklılık göstermesi beklenmektedir. Bu açıdan bilgi, deneyim ve fikir aktarımının nasıl sağlanacağı tasarlanmalıdır. Bu amaç doğrultusunda, etkinlikler, programlar, mekânsal yerleştirmeler, sade ve kısa süreli mekânsal uygulamalar, etkileşimi güçlendirici aktiviteler, sergiler, veri görselleştirmeleri, veri sunumları, İDEA Ağları'na dâhil olan kişiler arasında kurulan resmi ve gayriresmî ilişkiler araç olarak kullanılabilir.

İDEA deneyiminin paylaşılması

Her bir İDEA uygulamasında, daha verimli, güncel ve nitelikli bir mekân ve ağ oluşturulması için, farklı uygulamalara ilişkin bilgi, deneyim ve fikirlerin aktarımı önemlidir. Uygulamayı gerçekleştiren ilgili kamu kurum ve kuruluşu, uygulamanın hayata geçirildiği yereldeki deneyimini paylaşarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarına destek olur. İDEA'nın kavramsal çerçevesinin eleştirilmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaşması amacıyla, İDEA deneyimi, açık kaynak olarak paylaşılır.

Öğrenme

Birbirinden Öğrenme

İDEA hem öğrenilen bir kavram hem de yeni bir öğrenme ortamıdır. Öğrenme dolaylı/dolaysız, bireysel/ortaklaşa ya da programlı/programsız biçimde gerçekleşir. İDEA'nın bireyler arası etkileşimi destekleyen ortamı bireylerin birbirinden öğrenmesine olanak sağlamaktadır. İDEA'da; nitelikli, öğrenmeye ve paylaşımına açık bir kullanıcı profili oluşması hedeflenir. Bu paylaşım sürecinde, hem ilgili kamu kurum ve kuruluşunun, İDEA kullanıcıları sayesinde farklı bakış açılarıyla tanışması ve yeni fikir, araç ve yöntemler öğrenmesi hem de bireylerin, bir parçası oldukları kamu ve kullanıcı oldukları kamusal hizmetleri öğrenmesinin önü açılır.

Öğretici Programlar

İDEA, birlikte öğrenmek ve deneyimlemek için bireylere uygun ortam sağlar. Bu açıdan programlı öğretici etkinlikler teşvik edilir. İDEA'da gerçekleşen eğitimler, atölyeler, kapasite geliştirme, mentorluk ve tersine mentorluk etkinlikleri, bilgi-deneyim-fikir paylaşımı toplantıları, açık kürsüler programlanmış öğrenme süreçlerine örnek oluşturur.

Dayanışma

Yerel ölçekte dayanışma

Dayanışma mekanizmalarının işlemesi için bir insanın diğer bir insan veya daha geniş bir anlamda bir toplum ile arasında bağ kurması gerektiği varsayılır. Dayanışmaya bireysel bir motivasyon ile bakıldığında ise “bireyin dayanışmaya olan katkısı” ve “bireyin kendisine olan katkısı” olarak iki yönlü bir dayanışmadan¹⁶ söz etmek mümkündür.

İDEA fikri çerçevesinde, bu iki yönlü dayanışma, İDEA'nın dâhil olduğu yerel topluluğun parçası olarak yerel topluluk üzerindeki olası olumsuz etki ve risklere karşı dayanışmanın örgütlenmesi ve geliştirilmesidir. İDEA böylece toplumsal ve bireysel faydaları birbirine bağımlı olarak görür.

Örneğin İDEA, kamusal alanların, yurttaşlar süreçlere dâhil edilerek, kamunun ihtiyaçları gözetilerek oluşturulmasını önemser. Oluşturulan kamusal alanın, kullanıcıların söz sahibi olduğu toplumsal dayanışma ağlarının kurulup geliştirileceği bir kamusal alan olmasını öngörür.

¹⁵ İstanbul Kalkınma Ajansı, *İstanbul Bölge Planı 2014 - 2023* (İstanbul, Türkiye: İstanbul Kalkınma Ajansı, Aralık, 2014): 31. Erişim: 15 Şubat, 2019, <http://www.istka.org.tr/planlama/istanbul-bolge-planı/>.

¹⁶ Paul de Beer ve Ferry Koster. “Independent Yet Solidary: The Impact of Individualization on Solidarity,” *Sticking Together or Falling Apart?: Solidarity in an Era of Individualization and Globalization* içinde (Amsterdam, Hollanda: Amsterdam Üniversitesi Yayınları [Amsterdam University Press], 2009), 75.

Küresel ölçekte dayanışma

İDEA; dünyayı etkileyen gıda güvenliği, iklim değişikliği, gelir dağılımı adeletsizliği, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, teknolojik gelişimin üretim süreçlerine etkisi ve benzeri konuları tartışan, bu konulara ilişkin sorun ve çözümlerle ilgilenen birey ve kurumlar için bir buluşma noktası olmayı hedefler.

Serbest Çalışan Dayanışması

Yeni çalışma formlarının - serbest çalışma, gezgin çalışılık (*telecommuting*), dijital gezginlik (*digital nomadism*), bağımsız yüklenicilik vb. - ortaya çıkışı bunlara cevap verebilecek nitelikte yeni toplumsal örgütlenme modellerine ihtiyaç duyulmasını beraberinde getirmektedir. İDEA Ağları (bkz. Komün ve Ahali) arasında geçişkenliğe izin veren bir ilişki oluşturarak, hem üye sayısı sınırlı ve değişken bir topluluk olan Komün hem de kapsayıcı ve sürekli genişleyen bir topluluk olan Ahali dâhilinde, çalışma yaşamında toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu noktada, her bir İDEA uygulamasında, mekâna ve işleyişe ilişkin düzenlemeleri yapma görevi, uygulamanın hayata geçirildiği yer ve zaman gözetilerek, ilgili kamu kurum ve kuruluşundadır. Buna karşın, İDEA'nın bahsi geçen hedefler ve amaçlar doğrultusunda işlerlik kazanabilmesi için esas belirleyici olan, İDEA çatısı altında bir araya gelen, birlikte düşünen, üreten bireyler, onların oluşturacağı topluluk ve o topluluğun doğal bir parçası olan, İDEA'da çalışan kamu kurum ve kuruluşu çalışanı bireyler arasındaki ilişkinin niteliği olacaktır. Bu noktada, bir İDEA'nın oluşturulabilmesi için her iki anlamıyla da kamuya¹⁷ ihtiyaç duyulmaktadır.

Geleneksel çalışma biçimleri ve alanları gözetilerek oluşturulan, farklı meslek gruplarına yönelik faaliyet gösteren, çalışma yaşamını çalışandan yana düzenlemeyi hedefleyen, toplumsal dayanışmayı ve hak mücadelelerini örgütleyen sendika ve meslek odalarının İDEA'nın kurumsal ağına dâhil edilmesi, İDEA'nın sunduğu mekânsal imkânlar ve toplumsal ağlar dâhilinde, ortaklıklar geliştirilmesi, sadece İDEA'nın oluşturacağı kurumsal ağlar bağlamında değil, aynı zamanda bir kamusal alanda kamunun örgütlenmesi açısından da önem arz etmektedir. İDEA, ilişkide olduğu sendika ve meslek odalarının katkısıyla, yeni çalışma biçimlerine cevap verebilecek bir serbest çalışanlar dayanışması oluşturulması hedefine sahiptir. Kamu kurum ve kuruluşları, ticari kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile serbest çalışan kişiler arasındaki ilişkiyi düzenleyecek bu formda bir platformun,

1. Hak savunuculuğu yapması; serbest çalışanın, çalışanların haklarının ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik bir düzenlemeye tabii olması,
2. Çalışma hayatının düzenlenmesine katkı sunması; serbest çalışanların, çalışma şartlarının ve koşullarının iyileştirilmesi,
3. Toplumsal dayanışma ağlarını genişletmesi ve kurumsallaştırması; serbest çalışanlar ile farklı toplumsal dayanışma ağları arasında kurumsal bağlar kurması,
4. Serbest çalışanların meslek etiğinin oluşturulmasına katkı sunması,
5. Serbest çalışanlar arasında deneyim ve bilgi aktarımı yapılmasına aracılık etmesi

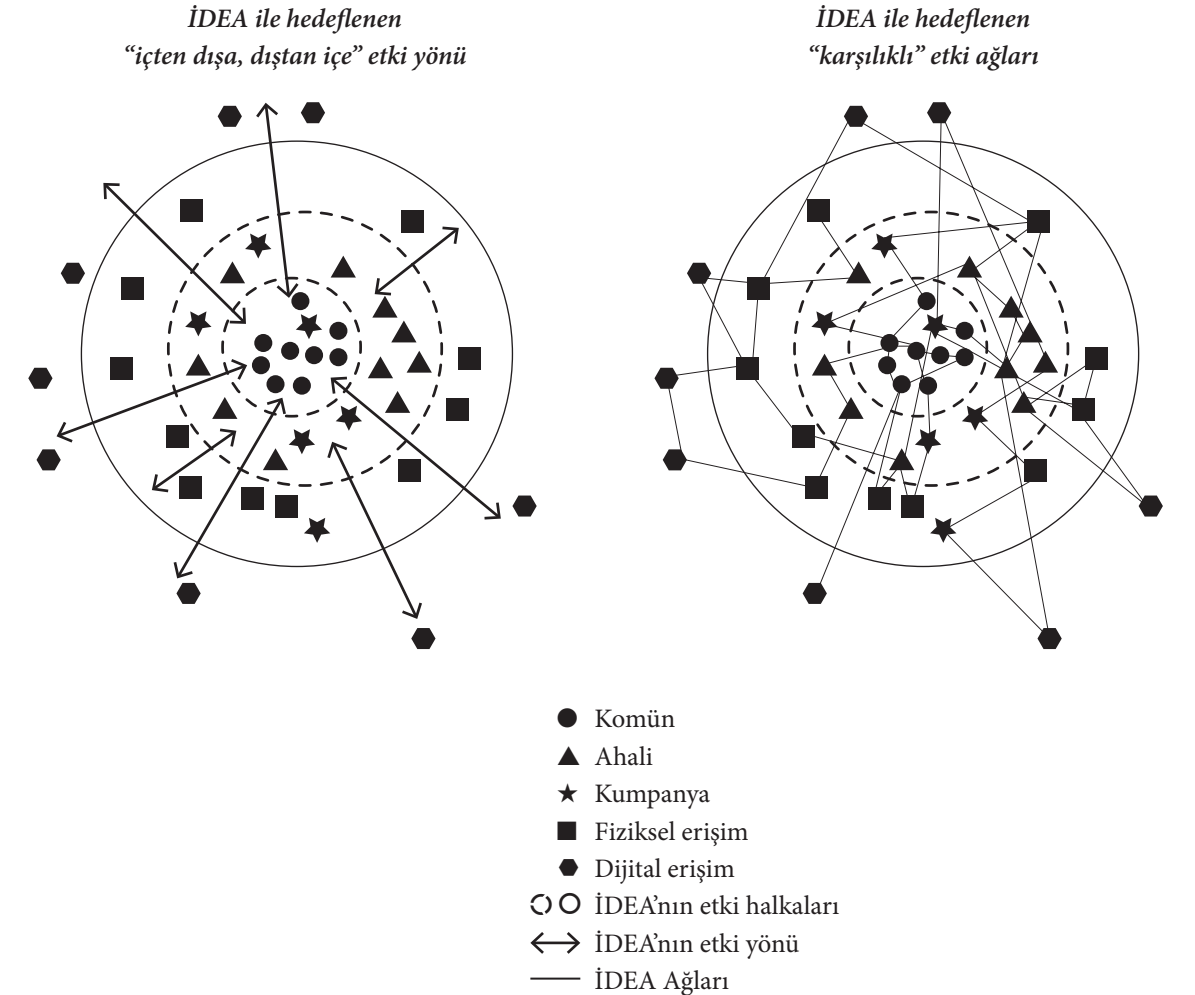
hedeflenmektedir.

¹⁷ Kamu: (1) Halk hizmeti gören devlet organlarının tümü; (2) Bir ülkedeki halkın bütünü, halk, amme. Bkz. *Türk Dil Kurumu - Güncel Türkçe Sözlük*, “kamu” maddesi, 15 Şubat, 2019 tarihinde erişildi, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritb & kelimesec = 179692.

II

Ağlar

İDEA modelinde ağları “karşılıklı bağımlılık” (*mutual dependency*) kavramı ile tanımlamak mümkündür. İDEA, ağların kurulduğu, paylaşıldığı, genişletildiği bir alandır. İDEA'da toplumsal etkileşimi güçlendiren, sosyal sermaye birikimini artıran ve sosyal fayda yaratan ağların oluşması desteklenir. İDEA modeli içinde bu ağlar, Komün, Ahali ve Kumpanya olarak adlandırılır. Ağların hem fiziksel hem de dijital anlamda etkileşimi desteklenir. İDEA Ağları arasında, İDEA'daki program ve etkinlikler aracılığıyla, karşılıklılık esasına dayanan bir ilişki oluşması ve bu ilişkinin, ortak üretim ile toplumsal fayda yaratması öngörülür.

Komün

Komün, ilk anlamıyla beraber çalışıp ortak faydayı paylaşmak üzere bir araya gelen topluluk olarak tanımlanır. İDEA modelinde Komün, İDEA'nın ortak çalışma alanı (İşlik) çatısı altında toplanan farklı toplumsal ve mesleki arka planlardan gelen bireysel kullanıcıların oluşturduğu, İDEA'nın çekirdeğini oluşturan toplumsal ağıdır.

Komün üyelerinin toplumsal fayda odaklı bir yaklaşıma ve sorunların çözümü için yeni(likçi) bir bakış açısına sahip olması İDEA'nın işlerlik kazanabilmesi için önemlidir. Komün üyelerinin, kâr amacı gütmeyen toplumsal organizasyonlara ve/veya toplumsal fayda gözetten program ve etkinliklere katılım göstermeye açık olması beklenir.

İDEA, Komün'e ve Komün de İDEA'ya katkı sunar. Komün, İDEA'nın mekânsal bileşenlerine erişim hakkına sahiptir. İşlik, Komün'ün ortak çalışma alanıdır. Komün, İDEA'daki program ve fonlardan faydalanır; İDEA aracılığı ile Komün'e dâhil bireylerin sosyal ve profesyonel ağı genişler.

İşlik'te çalışmamasına karşın İDEA Programları'na destek olan ve programların yürütücülüğünü yapan gönüllü profesyoneller ve İDEA Ekibi, Komün'ün bir parçasıdır.

Ahali

İDEA, kamusal bir alandır ve herkesin kullanımına açıktır. İDEA kullanıcıları gönüllü olarak İDEA Ağları'na dâhil olabilir. Ahali, İDEA Ağları'na dâhil olan tüm bireysel kullanıcıları kapsayan en geniş toplumsal ağıdır. Ahali'nin İDEA'ya fiziksel erişim imkânı vardır. Derslik, Atölye ve Etkinlik alanlarının bireysel kullanıcıları, Komün üyeleriyle birlikte, Ahali'yi oluşturur.

Kumpanya

Kumpanya, benzer amaçlar doğrultusunda bir araya gelen, farklı alanlarda faaliyet gösterse de ortak üretim süreci içine girebilecek kurum ve kuruluşların oluşturduğu bir topluluktur. Kumpanya, İDEA'nın aynı paydada bulunduğu, ortaklıklar kurduğu kamu, özel, sivil toplum kuruluşları, platformları, inisiyatifleri vb. kapsayan kurumsal ağıın adıdır.

Dijital Ağlar

İDEA'nın etki alanını genişletmek için oluşturulan dijital sosyal ağlardır. İDEA'da dijital ağlar bilgiye erişmek, öğrenmek ve profesyonel ilişkiler kurmak amacıyla kullanılır.

Diğer Ağlar

İDEA, oluşturacağı yan işlevlerin desteğiyle ve bu işlevlerin etkinliğinin artması için farklı ağlar oluşturabilir. Örneğin İDEA Kadıköy uygulaması için bir çocuk ağı oluşturulması hedeflenmektedir. Bu ağ, İDEA etkinliklerine katılan ve/veya İDEA Çocuk Oyun Evi'ni kullanan çocukların oluşturduğu toplumsal ağıdır.

III

Mekân: Yeni Kamusal Alan

İDEA, yeni(likçi) bir yaklaşımla oluşturulan yeni nesil bir kamusal alandır. İDEA uygulamasına konu olan mekân, İDEA'nın kavramsal çerçevesinin fiziksel bir yansıması olarak tasarlanır. İDEA'nın yer alacağı kamusal alanın mekânsal organizasyonunda yer alması öngörülen dört temel mekânsal bileşen sırasıyla İşlik, Derslik, Etkinlik ve Atölye'dir. Bununla birlikte, İDEA'nın kurulduğu yerin yerel özelliklerine göre farklı yan işlevler mekâna eklenebilir.

İşlik, çalışanlar için ortak çalışma alanı;

Derslik, öğrenenler için ortak çalışma alanı;

Etkinlik, ortak etkinlik alanı,;

Atölye, ortak uygulama alanıdır.

	İşlik	Derslik	Etkinlik	Atölye
Ne?	Çalışanlar için ortak çalışma alanı	Öğrenenler için ortak çalışma alanı	Etkinlik alanı	Uygulama alanı
Kim?	Komün	Ahali	Ahali Kumpanya	Ahali Kumpanya
Niçin?	Değişen çalışma koşulları ve yeni çalışma biçimlerine uygun çalışma alanı sağlamak	Öğrenme süreci içinde olan herkes için erişilebilir ve kapsayıcı bir çalışma alanı sağlamak	İDEA Ağları'nın bir araya gelebileceği, deneyim ve bilgi aktarımında bulunmak ve tartışmak için ortak bir buluşma alanı sağlamak	Her özgün İDEA uygulamasında değişiklik gösterecek şekilde, beceri kazanmak ve uygulama yapmak

İDEA Mekânsal Bileşenleri

İşlik

Nedir?

İşlik; kamuya ait, disiplinler arası, paylaşımlı, erişilebilir, ortak üretim ve ortak çalışma alanıdır. İşlik; yeni çalışma biçimleri, koşulları ve iş kollarına uygun kamusal bir alan sağlamayı amaçlar. İşlik'te hem bireysel hem de toplumsal fayda üreten bir ağ olan Komün'ün oluşması öngörülür. İşlik, Komün üyelerinin kendi uzmanlık ve ilgi alanları doğrultusunda, nitelikli bir mesleki üretim yaptığı bir mekândır. İşlik'te, Komün birbirinden ve birlikte öğrenerek, deneyim aktarımında bulunarak üretir. İDEA'nın program ve etkinlikleri, Komün'ün bireysel ve ortaklaşa üretim süreçlerini destekler.

İşlik, Komün üyelerinin, kendi beceri ve birikimlerini, aralarındaki etkileşimle ortaya çıkan bireysel ve ortaklaşa üretimlerini ortaya koyabilecekleri bir alan sağlar. İşlik'ten çıkan fikir ve ürünler, her bir İDEA kullanıcısı ve İDEA'nın bağlı bulunduğu kamu kurum ve kuruluşu sayesinde, toplumun farklı kesimlerine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ulaşma imkânı bulur.

Neden?

Kentlerdeki işgücünün, iş yapma şekillerinin, çalışma ve öğrenme süreçlerinin bilgi-yoğun çalışma alanlarına dönüşmekte olduğu ve dönüşmeye devam edeceği öngörülmektedir. Bu değişim, özellikle bilgi-yoğun iş yapılan ya da yapılması öngörülen, bilgi-yoğun çalışma alanlarına yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleşen kentsel alanlarda yoğunlaşmaktadır. Bu tip kentsel alanlarda, bilgi-yoğun çalışma alanlarına destek sunan ve söz konusu çalışma alanlarını dönüştüren mekânlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Neyi Hedefler?

Sosyal etkileşimi, sosyal ağ ve sermaye oluşturmayı, yerel istihdamda çeşitliliği artırmayı, girişimi, özellikle yerel sosyal girişimi, desteklemeyi ve bu sayede sosyal fayda üretmeyi hedefler.

Her bir İşlik için, kurulduğu yereldeki dinamikler doğrultusunda, farklı hedefler konulabilir. İDEA Kadıköy'de oluşturulan İşlik örneği ile, (1) ekonomisi yeme-içme ve eğlence sektörlerine yönelen Caferağa Mahallesi ve Kadıköy ilçesinin sektörel çeşitliliğine katkıda bulunmak ve üretime dayalı yeni bir alternatif oluşturmak; (2) yeni fikirleri olan, yeni(likçi) iş kollarında faaliyet gösteren, bireysel ve ortaklaşa üretim süreçleri içinde olan insanlar için kamuya ait ve toplumsal gelişimi önemseyen bir ortak çalışma alanı sunmak; (3) yerel yönetim ile yurttaşlar arasında hizmet sunan - hizmet alan ikiliğinin dışına çıkan, karşılıklılık ve ortak fayda esasına dayalı yeni form bir ilişki geliştirmek; (4) Kadıköy'de çalışan kişilerin birbirlerinin iş süreçlerine katkı sunabileceği fiziki ve toplumsal bir mecra oluşturmak hedeflenmiştir.

İşlik, üyelik sistemi ile çalışan paylaşımlı, ortak bir çalışma alanıdır. İşlik alanının kullanımının, her bir İDEA'nın, kendi içinde ekonomik olarak özerk ve sürdürülebilir olabilmesi ve İDEA Fonu'na katkı sunabilmesi için, ücrete tabii olması önem arz etmektedir. Bununla birlikte, söz konusu alanın kamusal bir alan olması ve farklı gelir düzeyinden kişiler için, ekonomik olarak aynı ölçüde ulaşılabilir bir ortak çalışma alanı hizmeti sağlaması hedeflenir. Bu noktada, karar verici konumda olan, söz konusu İDEA uygulamasını hayata geçiren ve toplum yararını göz önünde bulundurması gereken ilgili kamu kurumudur.

Yukarıda bahsi geçen hedeflere ulaşılabilmesi için, İşlik kullanıcılarının, standart bir tarifeyi tercih ederek İşlik'i kullanım hakkına sahip olduğu bir sistem yerine, İDEA'ya ilişkin mâli verilerin İDEA'nın düzenli kullanıcıları olan Komün üyeleri ile paylaşıldığı ve ilgili kamu kuruluşunun toplum yararını gözeterek belirlemesi gereken ölçütler doğrultusunda katılımcı bütçeleme yapılan, her bir kullanıcının gelir düzeyi gözetilerek kişiye özel tarifeler belirlenen bir sistem oluşturulması önerilir.

Kimler Yararlanır?

İşlik, farklı toplumsal ve mesleki arka planlara sahip bireyleri bir çatı altında toplar. Genç ve yeni(likçi) ticari kuruluşlarda (*start-ups*), sivil toplum örgütlerinde veya bir kurumdan bağımsız çalışan kişiler için birlikte ve bireysel üretim yapabilecekleri bir mekân oluşturur.

Her İDEA uygulaması sürecinde, İşlik'te yapılan üretimin niteliğine göre, hedeflenen kullanıcı profilinin oluşturulabilmesi için Komün'e dâhil olacak olan kişilerin mesleki faaliyet alanı dikkate alınmalıdır. Bu amaç doğrultusunda detaylı bir meslek ve iş kolu dökümü yapılması önerilir. Meslek gruplarının ağırlığı, meslek kodlarına getirilen kotalarla belirlenebilir.

Örneğin İDEA Kadıköy'ün İşlik alanı için hazırlanan meslek grupları ve iş kolları listesinde, bu uygulama örneği için oluşturulan kullanıcı hedef grubunun içinde, (1) bilim, araştırma-geliştirme, mühendislik ve teknoloji, (2) kültür, sanat, tasarım, medya ve iletişim, (3) ticari hizmetler, (4) kamu hizmetleri alanlarında faaliyet gösterenler önceliklendirilmiştir. Daha sonra, İDEA Kadıköy'ün Komün ağına dâhil olacak, dolayısıyla İşlik alanının kullanıcısı olacak olan kişilerin belirlenebilmesi için, meslek grupları ve iş kollarına göre sınıflandırma çalışması, Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması - ISCO 08 ([Ek 2.]) baz alınarak, yapılmıştır. Hedef gruba dâhil olmayan meslekler bu liste temel alınarak belirlenmiştir. Örneğin bir emlak komisyoncusu veya satış temsilcisi, İşlik'te yer almak istediğinde bu meslek kodu, İşlik kullanıcı profili içinde değilse İşlik'te yer tahsis edilmemektedir.

Derslik

Nedir?

Öğrenen ve araştıran kişiler için erişilebilir, nitelikli, kısa süreli çalışmaya uygun ortak çalışma alanıdır.

Neden?

Özellikle eğitim kurumu sayısının ve eğitim seviyesinin yüksek olduğu yerleşim birimlerinde, kişilerin öğrenme ve araştırma faaliyetlerinde bulunabilmesi için özel olarak tasarlanmış, kişilerin serbestçe ilişkilenebileceği çalışma alanlarına kent genelinde ihtiyaç duyulmaktadır.

İDEA Kadıköy uygulaması için bakıldığında, Caferağa ve yakın çevresinde yer alan üniversite, yüksek okul, lise, dersane, özel eğitim merkezi, dil okulu, meslek eğitim merkezlerinin varlığı, hem mahalle ve ilçe sakinleri için hem de eğitim amacıyla mahalleye gelen geniş bir kesim için Kadıköy'ü ve Kadıköy içinde de Caferağa'yı önemli bir eğitim merkezi kılmaktadır. Çok sayıda eğitim kurumuna ev sahipliği yapmasının yanı sıra, aynı zamanda İstanbul'un eğitim düzeyi en yüksek mahallerinden biri de olan Caferağa, mesleki ve entelektüel kaygılarla öğrenme ve araştırma süreçleri içinde yer alan kişi sayısının yüksek olduğu bir yerleşimdir. Bu eğitim kurumlarında eğitim gören ve/veya bireysel olarak araştırma yürüten kişiler için Caferağa Mahallesi'nde herhangi bir ücret ödmeden, rahat çalışacak bir alana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu açıdan, Derslik belirtilen kitlenin çalışma alanı ihtiyacını karşılamak için oluşturulmuş bir mekândır.

Kimler Yararlanır?

Kısa süreli, nitelikli çalışma alanına ihtiyaç duyan toplumun her kesiminden kullanıcının kullanımına açıktır.

Neyi Hedefler?

(1) Kullanıcılarının öğrenme ve araştırma süreçlerine destek olmayı; (2) İDEA'yı oluşturan diğer bileşenlerin kullanıcıları ile Derslik kullanıcıları arasında hem kendiliğinden gelişen hem de İDEA Programları ile desteklenen bir etkileşim alanı oluşturmayı; (3) Farklı disiplinlerle ilgilenen, farklı ilgi alanlarına sahip, farklı toplumsal arka planlardan gelen kullanıcıların bireysel öğrenme ve araştırma süreçlerine katkı sunarak, toplumsal ölçekte kültürel ve entelektüel birikimin artması için katkı sunmayı; (4) Derslik kullanıcılarının, İDEA'nın diğer bileşenlerini kullananlarla birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarıyla etkileşimini artırmayı hedefler.

Nerede?

Derslik, İşlik'e fiziksel olarak yakın konumlandırılır. Bu tercih, iki alanın kullanıcı kitleleri arasında etkileşim yaratma düşüncesinden ileri gelmektedir. Oluşturulacak olan organik bağların, birbirinden öğrenerek ve birlikte deneyimleyerek ortak üretim süreçlerini beslemesi hedeflenmektedir. Bu sayede, hem geliştirilen çeşitli projeler için gerekli düşünsel ve fiziksel katkının sağlanması hem de kişilerin devamlılık arz eden öğrenme süreçleri içinde yer alması hedeflenmektedir. İDEA'daki program ve etkinlikler, bunu sağlamak amacıyla oluşturulmalıdır.

Etkinlik**Nedir?**

İDEA, fikir üretmek, tartışmak, birlikte öğrenmek ve deneyimlemek için bireylere uygun ortam sağlar. Bu açıdan topluluk etkinlikleri ve buluşmaları teşvik edilir. Her etkinlik, yeni fikirlerin tartışmaya açılmasına, kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve yurttaşların kendi içlerindeki ve birbirleri arasındaki etkileşimin artmasına destek sunan bir araçtır.

İDEA Etkinlik, İşlik ve Derslik'te yürütülen çalışmaları destekleyici nitelikteki bütün faaliyetler için oluşturulan serbest bir etkinlik alanıdır. Bu alan aynı zamanda sosyal fayda üretenlerin ortak etkinlik alanıdır. Alan, İDEA Ağları dâhilinde yer alan, Komün, Ahali ve Kumpanya üyelerinin tümünün kullanımına açıktır. Söz konusu ağlar dâhilinde bulunan kişi ve kurumlar İDEA Etkinlik'te düzenlenecek etkinliklerin oluşturulmasına katkı sunabilir.

Neden?

İDEA Ağları'nın, toplumsal fayda yaratmak için gerçekleştirdiği etkinlikler için mekân ihtiyacı bulunmaktadır. İDEA Etkinlik, İDEA Ağları dâhilindeki tüm ağların - Komün, Ahali ve Kumpanya - kullanımına açık, etkileşimli bir etkinlik alanıdır. Bu nedenle İDEA Etkinlik'te düzenlenen tüm etkinliklerin İDEA Ağları'nın erişimine, kontenjanlı ya da bütünüyle serbest olacak şekilde, açık olması önemlidir. Söz konusu ağlar dâhilinde bulunan kişi ve kurumlar, İDEA Etkinlik'in toplumsal altyapısını oluşturur.

Neyi Hedefler?

İDEA Etkinlik, öncelikli olarak İDEA Programları dâhilindeki etkinliklerin hayata geçirilmesi için mekân desteği sağlar.

İDEA Etkinlik alanı ile, İşlik ve Derslik arasındaki mekânsal ayrımın ötesine geçerek, iki çalışma alanı arasında etkin bir bağ oluşturulması hedeflenir. Her iki çalışma alanındaki üretim süreçlerinin niteliğini artırmak için tasarlanan bu buluşma noktasının, İDEA'nın etkileşim yaratma kaygısını karşılaması öngörülmektedir.

İDEA Etkinlik'in bir diğer hedefi ise fikir, bilgi ve deneyim paylaşımı için uygun bir fiziksel alan yaratarak toplumsal etkileşimin artmasına katkı sunmaktır.

Nerede?

Etkinlik mekânının, her bir İDEA uygulamasının özgün koşullarına göre, uygun fiziksel altyapıya sahip bir alan olarak düzenlenmesi önemlidir.

Atölye**Nedir?**

İDEA Atölye, çeşitli çalışma alanlarında iş becerilerinin geliştirilmesi için kuramsal ve uygulamaya yönelik ortak eğitimlerin verilebileceği bir alandır.

Neden?

İDEA Atölye'nin amacı, İDEA'nın yürütücüsü olan kamu kurumunun desteği ile yerelde işgücü kapasitesini geliştirmektir. İDEA Kadıköy örneğinde bu kurum Kadıköy Belediyesi'dir.

Neyi Hedefler?

Mesleki ve teknik eğitim gören kişilerin eğitimlerini tamamlayıcı ve söz konusu kişileri çalışma yaşamına hazırlayıcı, iş süreçlerine ilişkin bilgilendirmede bulunacak, donanımlı bir çalışan profili oluşmasına katkı sunacak, eğitim gören kişilerin ileride kendi işletmelerini kurmaları durumunda ihtiyaç duyacakları becerileri kazandırabilecek nitelikte bir eğitim sunulan, uygulamalı eğitim için uygun bir alan sağlamayı hedefler. Örneğin İDEA Kadıköy'de, *Atölye: Aşlık* olarak adlandırılarak, bir yandan Kadıköy'ün büyüyen yiyecek-icecek sektörünün ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte, eğitilmiş ve donanımlı bir işgücü oluşturulmasına katkı sunacak öte yandan gastronomi alanına ilgi duyan kişilerin becerilerini geliştirebilecekleri bir mutfak atölyesi oluşturulmuştur.

Nerede?

İDEA'da yer alacak atölyenin mekânsal konumu atölyenin kapsamı ile ilgilidir. Örneğin İDEA Kadıköy'de yer alan *Atölye: Aşlık* bodrum katta kurgulanmıştır. İDEA Kadıköy, eskiden restoran olarak kullanılan bir binanın yeniden işlevlendirilme projesi olduğu için, halihazırda restoran için tahsis edilmiş olan geniş mutfak alanı ve mutfak araç-gereçleri, uygulamanın yapıldığı yerleşim biriminin önemli bir ihtiyacını karşılayacak şekilde, yeniden işlevlendirilmiş ve tasarlanmıştır.

Destekleyici İşlevler

İDEA'da, yerelin ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda ve yer alacağı olası mekânın özelliklerine göre destekleyici işlevler oluşturabilir. Örneğin İDEA Kadıköy için kurgulanan destekleyici işlevler dijital kütüphane, çocuk oyun evi ve mahalle bistrosudur. Dijital kütüphanenin oluşturulması, İDEA Kadıköy'deki Komün ağının üye profili göz önünde bulundurularak, çeşitli ulusal ve uluslararası yayınlara erişim sağlanabilmesi için önerilmiştir. Çocuk oyun evi, İDEA Kadıköy'e gelen ebeveynlerin çocuklarının belirli bir süre zarfında nitelikli ve verimli bir öğrenim görebileceği, kendi ilgi alanları doğrultusunda inisiyatif alarak etkinlikler gerçekleştirebilecekleri bir alandır. Mahalle bistrosu, sadece çalışanların değil Kadıköy'ün tüm sakin ve ziyaretçilerinin serbest zamanlarını değerlendirebileceği bir alandır.

İDEA Mekânsal Tasarım İlkeleri

İDEA'nın mekânsal tasarımı için normatif bir çerçeve önermek yerine, mekânın tasarımını şekillendiren bazı temel ilkelerden bahsetmek mümkün olabilir. Bu ilkeler şu şekilde sıralanabilir:

Kamusal: İDEA, kamusal bir alandır. Bu nedenle tüm fiziksel mekân kurgusu bu özellik göz önünde bulundurularak tasarlanır. Bununla birlikte, İDEA'da sınırlandırılmış alanlar bulunmaktadır. Örneğin İşlik bu alanlardan biridir. Sınırlandırılmış alanların kullanım şekli ve söz konusu alanlara erişim, tasarım süreçlerinde göz önünde bulundurulmalıdır.

Çeşitli - Farklı: İDEA farklı işlevlerin birlikte kullanıldığı karma kullanımlı bir kamusal alandır. Bu açıdan, İDEA'nın tüm temel ve destekleyici bileşenleri birbiri ile ilişki içinde, kendi içlerinde farklılaşarak ve çok yönlü bir kullanıma uygun şekilde tasarlanır.

Gelişen: İDEA, gelişen bir mekândır. Bu gelişim, gerek yürütücüsü olduğu kamu kurumunun kurumsal kimliğini gerekse kullanıcıların mekâna kendi kişiliklerini ve fikirlerini yansıtmasına imkân sunularak sağlanır.

Erişilebilir: Ortak çalışma alanlarının konumu önem arz etmektedir. Verimli çalışma süreçleri aynı zamanda diğer insanlara, ekipmanlara, kaynaklara, ulaşım imkânlarına erişim ile ilgilidir. Erişim, kullanıcıların işlerini yürütebilmeleri ve ilerletebilmeleri için önemlidir. Erişilebilirlik, aynı zamanda bedensel engeli olan kullanıcıların da mekâna kolay erişimiyle ilgilidir. Bunun sağlanması, söz konusu kamu hizmetinden tüm yurttaşların yararlanma hakkı açısından önemlidir. Örneğin Kadıköy'ün merkez mahallelerinden biri olan Caferağa'da bulunan İDEA Kadıköy uygulaması, tüm yurttaşların mekâna kolay erişimi gözetilerek tasarlanmıştır.

Rahat: İDEA'da, bireysel çalışma, grup çalışmaları ve toplantılar için uygun alanlar sunulur. Bu alanlar, farklı oturma formları, planları ve düzenlemeleri ile desteklenir. Yalnızca açık ofis formunda değil, farklı çalışma formlarına uygun alanlar da oluşturulur. İDEA kullanıcılarına, hem özel alan hem de etkileşim alanı sağlanır. Böylelikle hem bireysel hem de etkileşimli çalışma için uygun fiziksel şartlar oluşturulur. Kullanıcılar için etkileşime uygun mekânsal yoğunluklar yaratılır. Mekânsal büyüklükler, bu yoğunluk göz önünde bulundurularak kurgulanır. Mekânsal tasarım, kullanıcıların hareket alanını destekler.

Esnek: İDEA'nın kullanıcı sayısı farklı zaman aralıklarına göre (gün-saat) farklılık gösterir. Her bir İDEA uygulaması, farklı alanlarda çalışan kişilerin ihtiyaçlarına uyum sağlayacak şekilde tasarlanır. Açık-kapalı ve bireysel-topluluk alanlarının esnek bir kombinasyonu oluşturulur. Değişen ihtiyaçlar için esnek çözümler sunulur. Bu açıdan hem tekil kullanıcılar için bireysel dinlenme alanları hem de topluluklar için ortak etkinlik alanları oluşturulur. İDEA Kadıköy örneğinde, etkinlikler bahçe katındaki iki modüler alan ve bahçede gerçekleşir. İDEA Kadıköy'de kapalı etkinlik mekânı, farklı kullanımlar için ihtiyaca göre modüler bir tasarıma sahiptir. İki farklı etkinliğin eşzamanlı düzenlenmesine imkân tanıyan bu alan, etkinliklerin katılımcı sayısına ve yer ihtiyacına göre düzenlenir. Söz konusu alan, herhangi bir etkinlik için kullanılmadığında, İDEA Derslike dâhil olacak şekilde tasarlanmıştır. İDEA Kadıköy'de açık etkinlik mekânı bahçedir. Bahçe, herhangi bir etkinlik için kullanılmadığında, bistrunun hizmet alanı olarak kullanılmaktadır. Böylelikle mekânın kullanımında da verimlilik sağlanması hedeflenmiştir.

Yarı Sessiz: İDEA, yarı sessiz bir mekândır. Mutlak bir sessizliğin arandığı geleneksel formdaki kütüphaneler gibi tam sessiz mekânların aksine, çalışma konforunu bozmayan ve iletişimi güçlendirecek ancak gürültü seviyesinin kontrol edildiği bir mekân oluşturulması hedeflenir.

IV

İDEA Programları

Nedir?

İDEA, ortak üretimi hedefleyen yeni bir kamusal alan kullanım modeli ortaya koyar. İDEA'da ortak üretimi etkinleştirmenin bir aracı olarak çeşitli programlar oluşturulur. Programlar, sistematik olarak İDEA'nın kavramsal çerçevesini destekleyen, etkisini geliştiren ve genişleten, devamlılığını sağlayan, süresi ve takvimi belli olan toplum odaklı süreçlerdir.

Programlar, ortak üretimi destekler; mekânsal ve toplumsal çeşitliliği artırır; toplumsal etkileşim yaratır; yeni(likçi) düşünceler ve yaklaşımlar gelişmesi için uygun bir zemin oluşturur; deneyim aktarımı ve kazanımı sağlar; paylaşımına açıktır; dayanışmayı güçlendirir; öğrenme süreçlerine katkı sunar.

İDEA Programları'nın:

- İDEA'nın kavramsal çerçevesini (ortak üretim, çeşitlilik, etkileşim, yenilik, paylaşım, öğrenme, dayanışma) desteklemesi,
- Her bir ağ özelinde, ağlar arası ilişkiyi geliştirmesi (Örneğin Komün ve Ahali'nin kendi içinde etkileşimi, Komün ve Ahali'nin kamu ile etkileşimi, Komün ve Ahali'nin yurttaş ile etkileşimini desteklemesi),
- Ağları genişletecek şekilde farklı nitelikleri olması,
- Farklı mesleklerle ve uzmanlık alanlarına hitap edecek şekilde kurgulanması ve disiplinlerarası çalışmaları desteklemesi,
- Belli bir takvime bağlı olması,
- Kamuya açık olması beklenir.

İDEA Programları'nın olası ürünleri:

- İDEA çatısı altında ve/veya desteği ile geliştirilen modeller, projeler ve uygulamalar, yürütülen araştırmalar, düzenlenen oturum, panel ve benzeri toplumsal fayda gözetken kamuya açık etkinlikler;
- Programlar zarfındaki deneyim ve süreçlerin belgelendiği elektronik ve/veya basılı yayınlar;
- Yeni bir fikrin, yeniliğin (inovasyonun), sanatsal yaratımın, bilginin, arşivin, verinin, tanımlanması için oluşturulan sunumlar, yerleştirmeler, sergiler;
- İDEA çalışma alanları kapsamında katılımcılara bilgi vermek için düzenlenen bilgilendirme toplantıları, konferanslar ve eğitimler;
- Program sonucunda ve sürecinde ortaya çıkan bildiri, manifesto ve benzeri her türlü yayındır.

İDEA Programları’nın hedef kitlesi:

İDEA Ağları; Komün, Ahali veya Kumpanya’nın tümü ya da özelleşmiş alt gruplarına göre ayrı ayrı ya da birlikte, İDEA Programları’nın öncelikli hedef kitlesidir. İDEA Programları’na, İDEA kullanıcılarının katılımı desteklenirken İDEA Ağları’nın programların geliştirilmesine katkıda bulunması beklenir. Böylelikle, İDEA etki alanını ve ağını geliştirmeyi hedefler. Bu nedenden ötürü, programlar bu etki alanı içinde bulunan ama herhangi bir ağın parçası olmayan grupları da hedef alabilir.

Neden?

Programlar, ortak üretimin etkinleştirilmesi, ortak ürünlerin ortaya çıkması, bireysel ve ortaklaşa kapasitenin artırılması için gerçekleştirilir. Toplumun farklı kesimlerinden gelen kullanıcıların fikir, bilgi ve deneyimleri, İDEA Programları aracılığıyla, İDEA Ağları’na aktarılır.

Nasıl?

Program içeriklerinin oluşturulması

İDEA Programları’nın geliştirilmesinin ilk adımı, program yürütücülerinin belirlenmesidir. İDEA’da programların yürütücüsü kamu programı küratörü (KPK) ve koordinatörleridir. Bu iki bileşen, yerel ve küresel gündemi göz önünde bulundurarak, temalar, çalışma konuları belirler ve bu çerçevede programların ana hatlarını belirler. Programlar, eş zamanlı olarak İDEA Ağları’nın desteği ve önerileri ile gelişir.

Programların içeriği, katılım ve araştırma süreçleri ile hazırlanır. İDEA’nın potansiyel kullanıcıları, İDEA’nın etki alanındaki yurttaşlar, İDEA Ekibi ve ilgili uzmanlar, İDEA’nın bağlı olduğu kamu kuruluşunun ilgili çalışanları programların hazırlanması sürecine dâhil edilir ve bu aşamada yerelin ihtiyaçları, öncelikleri, sorunları ve beklentileri analiz edilir.

İDEA’da programlar yerel ihtiyaçlar ve beklentiler gözetilerek oluşturulurken farklı yerleşimlerde hizmetlerin farklı alt kollarına öncelik verilebilir. Örneğin İDEA A, teknoloji öncelikli hizmetleringelişimini hedef alırken; İDEA B, sosyal destek hizmetlerinin gelişimini hedefleyebilir; İDEA C’de ise tasarım ve teknoloji alanlarının etkileşimi hedeflenebilir. İDEA C’de ise tasarım ve teknoloji alanlarının etkileşimi hedeflenebilir. Bu açıdan programlar yerelin ekonomik, coğrafi, demografik durumunun yanı sıra bölge sakinlerinin ihtiyaçlarına, beklentilerine, hedeflerine ve vizyonuna göre şekillenir.

Örneğin İDEA Kadıköy uygulamasında, programlar proje öncesinde ve sonrasında yapılan odak grup toplantılarının çıktıları, Kadıköy ilçesindeki sektörel yapının ve İDEA Kadıköy’ün potansiyel kullanıcı profilinin analizi ve ilk dönem İşlik kullanıcılarının çalışma alanları göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

İDEA Kadıköy için, ilk aşamada, üç program grubu oluşturulmuştur:

1. **Kamu Hizmetleri Programları**
2. **Sosyal Girişim Programları**
3. **Yerel Ticari Girişim Programları**

Programlara ait detaylar aşağıda yer almaktadır.

1. Kamu Hizmetleri Programları

Kamu hizmetleri programında kamu hizmetlerine yönelik fikirlerin geliştirilmesi amaçlanır. Hem mevcut kamu hizmetlerinin tartışmaya açılarak iyileştirilmesi hem de yeni(likçi) kamu hizmetlerinin gündeme getirilmesi hedeflenir.

a) Mevcut Hizmetler Programı

Program öncesinde yerelin kamusal hizmet ihtiyaçları ve sorunları özelinde bilgi sağlanır; öncelikli başlıklar ortaya konulur. Yerel yönetimin ihtiyaçları ve önerileri doğrultusunda ve/veya İDEA alan yürütücülerinin yapacağı aktarım aracılığıyla, belirlenecek olan başlıklar, İDEA kullanıcıları arasında tartışmaya açılır. Kısmen veya bütünüyle yerel yönetimlerin ya da merkezi yönetimin ilgili yerel temsilciliklerinin sorumluluk alanında olan sağlık, altyapı, planlama, trafik, atık yönetimi, eğitim, gıda denetimi, itfaiye, polis, ambulans, elektrik, gaz ve su dağıtımı vb. kamu hizmetleri bu kapsamda değerlendirilebilir.

b) Yeni(likçi) Hizmetler Programı

Yurttaşın ve yerel yönetimlerin önerileri doğrultusunda yeni(likçi) yaklaşım, model ve projelerin tartışıldığı süreçlerdir. Dünyada ve Türkiye’de belediye hizmetleri dâhilinde olan ve ileride olması muhtemel hizmetler tartışılır, önerilir ve geliştirilir.

Kamu hizmetlerinde yeni kavramlar ve içerikler, akıllı kent uygulamaları, sürdürülebilir altyapı, yeni enerji kaynakları, yeni(likçi) toplu taşıma sistemleri, kamu hizmetlerine erişim, kamu hizmetlerinin dijital çağa uyumu, kamu hizmetlerinde yeni medyalar, nesiller arası etkileşim ve benzeri çalışma alanları bu başlık altında değerlendirilebilir.

2. Sosyal Girişim Programları

Sosyal girişim programında amaç sosyal girişimcilere destek olmak ve yereli konu alan sosyal girişim projelerine destek olmaktır.

a) Sosyal Girişim Eğitim Programı

Girişim alanında ortaya çıkan sorunları bilimsel yaklaşımlarla, güncel deneyimlerle ele alarak, sosyal girişimcilerin çözüm üretme becerilerilerini ve kapasitelerini geliştirmektir. Bu kapsama sosyal girişimcilerin bir sosyal girişimi yönetmek için liderlik, organizasyon ve müzakere becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimler örnek gösterilebilir.

b) Sosyal Girişim Uygulama Programı

Sosyal girişimcilerin önerileri doğrultusunda, çeşitli projelerin değerlendirildiği, geliştirildiği ve hayata geçirildiği bir programdır. Bu öneriler, STK’lar, yurttaş girişimleri, kişiler, ticari kuruluşlar ya da farklı kamu kuruluşlarından gelebilir. Takvimi, projeye göre değişiklik gösterecek şekilde düzenlenecek bir programdır.

3. Yerel Ticari Girişim Programları

Yerel ticari girişim programında yerel ticari girişimlerin kapasitelerinin artırılması; yerel ticari kurumların kamu kurumları ile ortak yürüttükleri iş süreçlerinin kolaylaştırılması hedeflenir.

a) Yerel Ticari Girişimler Eğitim Programı

Halihazırda faaliyetlerine devam eden veya ileride faaliyete geçecek olan işletmelerin, iş kurulum ve yürütme süreçlerine ilişkin bilgi ve deneyim aktarımı yapabilecekleri, bu süreçte kendi rol ve sorumluluklarını belirleyebilecekleri, iş planı hazırlayabilecekleri şekilde tasarlanan eğitim süreçleridir.

b) Yerel Ticari Girişim Uygulama Programı

Yerel işletme ve/veya girişimin talebi doğrultusunda, iş kurulum sürecinde veya kurulum sürecinde yaşanan belirli bir sorunun çözümü ve/veya iş planının geliştirilmesi için bir araya geline, yerel düzeyde sektörel ağların ve kooperatiflerin oluşturulması ve geliştirilmesini destekleyen süreçlerdir.

Program Takviminin Oluşturulması

İDEA Programları'nın belli bir takvime bağlı olarak işlemesi önerilmekle birlikte hangi programların ne zaman hayata geçirileceği, söz konusu İDEA'nın gündemine, küresel ve yerel eğilimlere, ağlardan gelen taleplere ve program geliştiricilerinin hedeflerine göre değişiklik gösterebilir.

V

İşleyiş: Yeni Kamu Hizmeti

Yeni Kamu Hizmeti Yaklaşımı

İDEA ile, bir kamu kurumuna bağlı yeni(likçi) bir kamu hizmeti modeli önerilmektedir. Belirtilen yeni kamu hizmetinin yönetimi için farklı model ve yaklaşımlar ortaya koymak mümkündür. Ancak İDEA benzeri kamusal ortak çalışma alanlarının yaygınlaşması için, geleneksel kamu yönetimi anlayışı geride bırakılarak, yeni kamu hizmeti anlayışlarını¹⁸ temel alan bir yaklaşım geliştirilmelidir. İDEA modelini uygulamayı planlayan bir kamu kuruluşu,

1. İDEA'yı yönetebilecek bir bakış açısına, organizasyonel yapıya ve kaynağa sahip olmalıdır.
2. Diğer kamu kurumları, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar, özel sektör, yerel, ulusal ve uluslararası ağlar ve yurttaşlar ile işbirliğine açık olmalıdır. Ortak üretim ve katılım süreçlerini yürütecek yetkinlikte olmalıdır.
3. İDEA'da sağlanan yeni kamu hizmetini araştırmacı süreçler ile geliştirebilmelidir. İDEA'yı analiz etmek, izlemek, değerlendirmek ve geliştirmek için veri analizleri, problem analizleri, izleme ve değerlendirme çalışmaları yapabilecek, öneri getirebilecek yetkinlikte olmalıdır.
4. İDEA modeli vb. yapıların sunacağı kamusal hizmetlerin daha etkin sağlanabilmesi için uygulayıcı kamu kuruluşunun yasal ve yönetsel altyapısı yeni ihtiyaçlara göre düzenlenmelidir.

İDEA Ekibi

1 - İdareci

İDEA, bağlı bulunduğu kurumun ilgili yasal ve yönetsel çerçevesi içinde faaliyet gösterir. Bu noktada, mevcut yasal ve yönetsel çerçeve içinde, bir idareci pozisyonuna ihtiyaç duyulur. İDEA'nın idarecisi, geleneksel kamu yönetimi yaklaşımını benimseyen (hiyerarşik) bir yönetici profilinden ziyade yeni kamu hizmeti yaklaşımında belirtilen formda bir yönetici profiline işaret eder. Bu, iç ve dış paydaşlarla sürekli etkileşim içinde olan, ortak çalışma ve karar alma ilkelerini benimsemeye dayalı bir yönetici profilidir.¹⁹ İDEA'da idareci, İDEA'yı yönlendirmek yerine, İDEA'nın paydaşlarla birlikte belirlenen ortak hedefler doğrultusunda ilerlemesi için sorumluluk alan ve insan kaynağını planlayan kişi konumundadır.

¹⁸ Robert B. Denhardt ve Janet Vinzant Denhardt, “The New Public Service: Serving Rather than Steering,” *Public Administration Review* 60, sayı 6 (2000): 553.

¹⁹ Robert B. Denhardt ve Janet Vinzant Denhardt, “The New Public Service: Serving Rather than Steering,” *Public Administration Review* 60, sayı 6 (2000): 554.

Bu çerçevede, İDEA idarecisinin temel görevi; İDEA Ekibi ile birlikte İDEA'da hedeflenen çalışmaların etkin ve verimli yürütülmesini sağlamak ve çalışmaların eşgüdümlü yürütülebilmesi için gerekli yönetsel sorumlulukları üstlenerek, kolaylaştırıcı rolü oynamaktır.

İDEA, yürütücüsü olan kamu kurumunun, yeni kamu hizmeti sunma kapasitesine sahip olan alt birimi(leri) içinde yer alır. Örneğin İDEA Kadıköy, Kadıköy Belediyesi Strateji Geliştirme Müdürlüğü'ne bağlı bir dış birim olarak hayata geçirilmiştir. Bağlı bulunduğu müdürlüğün müdürü İDEA'nın da idarecisi konumundadır. Bununla birlikte Kadıköy Belediyesi'nin diğer müdürlükleri, KASDAŞ (belediye iktisadi teşekkülü) ve Yeditepe Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, İDEA Kadıköy'ün yan işlevlerinin idaresine destek sunmaktadır.

2 - Kamusal Programlar Küratörü (KPK)

Kamusal Programlar Küratörü (KPK), yeni bir küratör rolüdür. KPK, geçici olarak programların tasarlanmasına destek olur ve fikir geliştirir. İDEA Programları'nın tasarım sürecini, İDEA Program Koordinatörleri ile birlikte gerçekleştirir. İDEA'yı yeni fikirler ile besler; İDEA'nın gelecek dönem stratejisinin geliştirilmesine katkıda bulunur, yerel ve küresel ölçekte yeni ağlar ile iletişim kurması ve ortaklıklar geliştirmesi için katkı sunar.

KPK, İDEA'yı geniş bir bakış açısı ile ele alarak, öncü konseptler geliştirilmesini sağlar. KPK deneyimi ile, İDEA'nın, mimarlık, tasarım, teknoloji, sanat, siyaset, çevre, insan hakları ve benzer alanlarda faaliyet gösteren yaratıcı topluluklarla köprüler kurmasına yardımcı olur. KPK, İDEA'nın üniversiteler, STK'lar, şirketler, küçük işletmeler, yayıncılar, teknoloji platformları, tasarım stüdyoları, bienaller, konferanslar, fuarlar ve benzeri kurum ve organizasyonlarla stratejik ortaklıklar geliştirmesine aracılık eder.

3 - Program Koordinatörleri

Koordinatörler; programların tasarlanması, geliştirilmesi, yürütülmesi, yönetilmesi ve programların tanıtımından sorumludur. Koordinatörler, rotasyonlu biçimde çalışan KPK ile eşgüdüm içinde çalışır. Alan Sorumluları veya gönüllüler Program Koordinatörü olabilir.

4 - Program Danışmanları

İhtiyaç duyulan hallerde, programların geliştirilmesi ve uygulanması için bilgi ve deneyimine başvuru uzmanlardır.

5 - Alan Sorumluları

Alan Sorumlularının gerek İDEA Programları'nın gerekse İDEA mekânın işleyişine ilişkin sorumlulukları bulunur. Bu nedenden ötürü, İDEA Ekibi'nin çekirdeğini oluştururlar.

Alan Sorumluları, programları yürütür veya yürütülmesine destek olur. Ağ ilişkilerini düzenler. Kurumsal ve bireysel iletişim süreçlerini yürütür. İDEA Ağları'na dâhil olmak isteyen bireyler ve kurumlar ile temas kurar. Kurumsal ortaklıklar geliştirir. İDEA'nın işleyişini izler ve düzenler. İDEA'ya ait farklı mekânsal alt birimlerin - İşlik, Derslik, Etkinlik ve Atölye alanlarının - işleyişini ve birbirleriyle koordinasyonunu sağlar. İDEA'da çeşitliliği geliştiren ve etkileşimi artıran

uygulamalar yapar. Alan Sorumluları, farklı disiplinlerden gelen insanların etkileşime girebileceği ortamlar yaratır ve bu etkileşimi teşvik eder. İDEA kullanıcılarının öne çıkan beceri ve uzmanlık alanlarını belirler; kullanıcıların birbirine yardım ve yönlendirmede bulunmasını teşvik eder; ihtiyaç duyulması halinde, kullanıcılar arası ilişkilerde kolaylaştırıcı rolü üstlenir.

Alan Sorumluları, kullanıcıların paylaşmayı istediği kadarıyla, meslekleri ve çalıştıkları konular üzerine bilgi sahibi olarak, birlikte ve birbirinden öğrenebileceklerini düşündükleri kullanıcıları bir araya getirir; yine kullanıcıların paylaşmayı uygun gördüğü kadarıyla, profesyonel çalışma alanları haricindeki uğraşlarına ve/veya ortak çalışma alanı dışında yürüttükleri işlerine, ilgi alanlarına ve uğraşlarına ilişkin bilgi olarak bu bilgiler doğrultusunda kullanıcıları bir araya getirebilecek alternatif etkinlikler düzenlenmesini sağlar.

Alan Sorumluları, kullanıcıları bir araya getirebilecek düzenli ortak yemek, mola ve buluşma saatleri belirlenmesi, belirli zaman aralıklarıyla tanışma/kaynaşma toplantıları düzenlenmesi, ortak çalışma alanı kullanıcılarına ait e-postaların, kişilerin izni doğrultusunda, ağ dâhilindeki kişilerin erişimine açılması ve e-posta grupları oluşturulması, ortak çalışma alanı kullanıcıları için sosyal medya platformlarında kullanıcı grupları oluşturulması gibi görevler üstlenir.

Alan Sorumluları, mekâna ait tüm verileri güncel olarak tutar. Mekânın adil kullanım hakkını sağlar. İDEA Programları'nın duyurularını yapar. Yüz yüze bilgi almak isteyenler alan sorumlularına yönlendirilir. Mekânın çalışma prensipleri ile ilgili kullanıcılara bilgi sunar. İşlik ve Etkinlik başvurularını, değerlendirme için, ilgili kişilere yönlendirir.

Alan Sorumlularının kamu yönetimi, sanat yönetimi, mimarlık, şehir planlama, sosyoloji, müzecilik, iletişim, tasarım gibi farklı akademik disiplinlerden birinde eğitim almış, program ve etkinlik yönetimi, katılım yönetimi, topluluk yönetimi, gönüllü yönetimi, halkla ilişkiler alanlarından en az birinde deneyim sahibi olması önerilir. Alan yürütücülerinin, birbirlerinden farklı alanlarda eğitim almış ve deneyim sahibi olması önemlidir.

6 - Destek Hizmetleri Personeli

İDEA'nın mekânsal özellikleri ve sunduğu hizmetler göz önünde bulundurularak, güvenlik, danışma, temizlik, peyzaj uygulama ve bakım, teknik bakım ve onarım alanlarında destek hizmetleri personeline ihtiyaç duyulabilir.

7 - Yan İşlevlerle İlgili Diğer Personel

İDEA'da, yan işlevlerden kaynaklı ihtiyaçlar doğrultusunda, İDEA Ekibi'ne gerekli nitelikte personel katılabilir. Örneğin İDEA Kadıköy içinde yer alan mahalle bistrosunda mutfak ve servis personeli görev yapmaktadır.

İDEA Bütçesi ve Fonu

İDEA Bütçesi

İDEA Bütçesi, İDEA Programları'nın yürütülebilmesi ve mekânın temel giderlerinin karşılanabilmesi için ilgili kamu kurumunun tahsis ettiği maddi kaynaktır.

İDEA Fonu

Her bir İDEA uygulaması için İDEA Fonu oluşturulması önerilir. İDEA Fonu ile periyodik olarak, İDEA Ağları'na dâhil ve belirli şartları sağlayan girişim ve girişimcilere, koşullu olarak hibe verilir. İDEA Fonu'ndan, ilgili kamu kurum ya da kuruluşunun öncelikleri doğrultusunda, doğrudan kamuda, kâr amacı gütmeyen ve gönüllü sektörde²⁰ ya da özelde uygulanmak üzere geliştirilen projelere pay ayrılması mümkündür. İDEA Fonu için, Helsinki Üniversitesi ve Helsinki Belediyesi'nin ortaklığında oluşturulan kamusal bir ortak çalışma alanı olan *Helsinki Think Company*'nin oluşturmuş olduğu *Think Company Fonu* bir model olarak değerlendirilebilir.²¹

İDEA Fonu iç ve dış, aynı ve nakdi kaynaklarla desteklenir.

Fona;

- ilgili kamu kurumunun iç kaynağının belirli bir kısmı,
- ilgili kamu kurumunun tek başına veya ödenek talep eden girişimciler ile birlikte elde ettiği dış kaynaklar,
- ilgili kamu kurumunun diğer bir kamu kurumu ile birlikte oluşturduğu kaynaklar (örneğin ilgili kamu kurumunun kalkınma ajansından elde ettiği kaynaklar),
- ilgili kamu kurumunun uluslararası kurum ve kuruluşlardan elde ettiği kaynaklar (örneğin ilgili kamu kurumunun büyükelçiliklerden veya uluslararası kuruluşlardan elde ettiği kaynaklar),
- bağışlar, sponsorluklar ve gönüllü desteklerden elde edilen kaynaklar aktarılır.

İDEA Fonu ile aynı ve nakdi destek sağlanır. Nakdi desteklere, mikro ödenekler ve destek ödenekleri örnek olarak gösterilebilir. Mikro ödenekler, mevcut sorunlara ellerindeki kısıtlı imkânlarla çözüm bulmak isteyen, etki potansiyeli yüksek olan girişimlere karşılıksız sağlanan küçük miktar ödeneklerdir. Ödenegin dağıtımında, hem yazılı başvuru hem de projenin tanıtımının yapılması gibi önceden belirlenen koşulların yerine getirilmesi beklenir.

Destek ödenekleri, fikirler için sağlanan karşılıksız bir “iş başlangıç ödenegidir”. Belirlenen bir tavan miktar doğrultusunda verilir. Destek ödenegine fikir aşamasında bir projeyle başvurmak mümkündür. Somut bir iş planı olması önemli olmakla birlikte şart değildir. Ödenegin nasıl kullanılacağı ve üretilen ürünün ve/veya sağlanan hizmetin nasıl yürütüleceğinin açıklanması beklenmektedir. Benzer bir şekilde, belli bir süre sonra geri bildirim raporları beklenir.

Aynı destekler, mal veya hizmet olarak verilen destek türüdür. Girişimcilere etkinlik ve çalışmaları için sağlanan mekân desteği; bir sosyal girişimin ya da etkinliğin gerçekleşmesi için sağlanan ulaşım ve erişim desteği; eğitim, mentorluk, danışmanlık vb. hizmetler aynı desteklere birer örnektir.

Yasal Çerçeve ve Yönetmelik

İDEA, bir kamu kurumu tarafından sunulan bir hizmetidir. Bu açıdan yasal dayanaklarının sunulması ve ilgili kamu kurumunun İDEA'nın organizasyon yapısını, hukuki statüsünü, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esaslarını belirleyerek, hizmetlerini ve hedef gruplarla ilişkilerini tanımlayan bir yönetmelik hazırlaması gereklidir. Yönetmeliğin içeriğinde aşağıda yer alan başlıkların yer alması gereklidir.

- Yönetmeliğin amacı ve kapsamı,
- İDEA biriminin amacı
- Özel tanımların açıklanması,
- Sorumlular ve idarecilerin tanımlanması,
- İDEA Ekibi'nin görev, yetki ve sorumluluklarının tanımlanması,
- Yasal dayanakların açıklanması,
- Hizmetlerin ve tarife ücretlerinin belirlenmesi.

Örneğin İDEA Kadıköy yönetmeliği belediye kanunu, mekânsal planlar ve kalkınma planları göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

İstanbul Bölge Planı

İstanbul Bölge Planı'nda belirtilen hedefler değerlendirildiğinde, “İstanbul Kalkınma Ajansı 2014 - 2023 İstanbul Bölge Planı”nda yer alan “nitelikli girişimcilik” öncelik alanında, “girişimcilik odaklı destek mekanizmalarının ve altyapılarının iyileştirilmesi ve çeşitlendirilmesi, bu desteklere erişimin kolaylaştırılması” stratejisi geliştirilmiştir. Girişimci fikirlerin alışverişine ve olgunlaştırılmasına imkân veren yapıların (birlikte çalışma alanları, kuluçka merkezleri, hızlandırma programları, teknoloji transfer ofisleri, fikir bankası, fikir destek ofisi, girişimcilik kampları gibi) güçlendirilmesi ve sayılarının artırılması hedeflenmiştir. Aynı planın “dönüşen işgücü, gelişen ve artan istihdam” başlığı altında, “iş ortamının yeniliği, yaratıcılığı ve kapsayıcılığı destekleyecek şekilde iyileştirilmesi” stratejisi geliştirilmiş ve işyerlerinin mekânsal düzenlemelerinin yaratıcılığı artıracak şekilde tasarlanması hedeflenmiştir. Yine planın aynı bölümünde “işgücünün değişen ekonomik yapıya paralel olarak dönüşümünün sağlanması” stratejisi geliştirilmiştir. Ayrıca, değişen ekonomik yapıya uyumu kolaylaştıracak eğitim modellerinin oluşturulması ve işgücünün niteliğinin artırılması hedeflenmiştir.

“İstanbul Kalkınma Ajansı 2014 - 2023 İstanbul Bölge Planı”nda yer alan “artan Ar-Ge ve yenilik” öncelik alanı kapsamında “Ar-Ge ve yenilik çalışmalarında paydaşlar arası işbirliği, paylaşım ve koordinasyonu teşvik edecek inisiyatifler, arayüz mekanizmaları ve işbirliği ağlarının geliştirilmesi” stratejisi geliştirilmiştir. Son olarak; İstanbul'da Ar-Ge ve yenilik çalışmaları yapan kişi, kurum ve kuruluşlar arasında iletişim ve işbirliğini artıracak bölgesel ve ulusal ölçekli ağların geliştirilmesi ve yerel ağların uluslararası işbirliği ağlarına katılımlarının teşvik edilmesi hedeflenmiştir.²²

²⁰ Kâr amacı gütmeyen ve gönüllü sektör; bireysel ve toplumsal çabaların kesiştiği, devlet ve pazar arasında konumlandırılan bir alandır. Bkz. Peter Frumkin, *On Being Nonprofit: A Conceptual and Policy Primer* (Cambridge, Massachusetts: Harvard Üniversitesi Yayınları [Harvard University Press], 2005), 1.

²¹ Ayrıntılı bilgi için, Bkz. “Helsinki Think Company” <https://thinkcompany.fi/>.

²² İstanbul Kalkınma Ajansı, *İstanbul Bölge Planı 2014 - 2023* (İstanbul, Türkiye: İstanbul Kalkınma Ajansı, Aralık, 2014): 31-32. Erişim: 15 Şubat, 2019, <http://www.istka.org.tr/planlama/istanbul-bolge-planı/>.

Belediye Kanunu

Çalışma alanında üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve uzman kişilerin katılımını sağlamak için yasal dayanaklar:

- **5393 Numaralı Kanun Madde 13:** Herkes ikâmet ettiği beldenin hemşerisidir. Hemşerilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur. Belediye, hemşeriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. **Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.** Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlüdür.
- **5393 Numaralı Kanun Madde 14:** İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75’inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); **sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini** yapar veya yaptırır.

Ortak çalışma alanında alan tahsisi için yasal dayanak:

- **5393 Numaralı Kanunun 15. Maddesi h bendine göre** belediyenin yetkileri ve imtiyazlarında biri: Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.

Gelir yaratacak ücretli hizmetler için yasal dayanak:

- **2464 Kanunun 97 Maddesine göre** “Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye’ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.”
- **5393 Numaralı Kanunun 59. Maddesi’ne göre Belediye’nin gelirleri:**
 - **d bendine göre;** Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler
 - **h bendine göre;** Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler
 - **i bendine göre;** Diğer gelirler.

olarak sıralanabilir.

Ortak çalışma alanı periyodik kullanım ücret tarifelerinin Belediye Meclis kararı ile onaylanması için yasal dayanak:

- **5393 Numaralı Kanunun 18. Maddesi’ne göre Belediye Meclisinin görev ve yetkileri arasında** - **e bendine göre;** Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.
- **f bendine göre;** Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.
- **m bendine göre;** Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmektir.

Meslek ve beceri kazandırma eğitimleri için dayanak:

- **5393 Madde 14:** Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.

Gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar için yasal dayanak:

- **5393 Madde 77:** Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Uluslararası ağlara katılım ve yurt dışında yer alan farklı ortak çalışma alanları ile ortak hizmetlerin gerçekleştirilmesine dair dayanak:

- **5393 Madde 74:** Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir. Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahallî idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir.

Sivil Toplum Kuruluşları ile yapılacak ortak projeler için yasal dayanak:

- **5393 Madde 75 c bendi:** Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda; Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

Birimin giderleri için yasal dayanaklar:

Bina giderleri:

- **5393 Madde 60 a bendi:** Belediye binaları, tesisleri ile araç ve malzemelerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler.

Personel giderleri:

- **5393 Madde 60 b bendi:** Belediyenin personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim harcamaları ile diğer giderler.

Takip ve tahsilat giderleri:

- **5393 Madde 60 d bendi:** Vergi, resim, harç, katılma payı, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler.

Eğitim, kültür ve sanat etkinlikleri giderleri:

- **5393 Madde 60 k bendi:** Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri.
- **5393 Madde 60 n bendi:** Sosyo-kültürel, sanatsal ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler.

Ortak hizmet ve proje giderleri:

- **5393 Madde 60 m bendi:** Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve proje giderleri.

Proje giderleri:

- **5393 Madde 60 t bendi:** Her türlü proje giderleri.

Diğer giderler:

- **5393 Madde 60 p bendi:** Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler.

İDEA’da Sunulan Hizmetler

Hizmetlerin Tanımı

İDEA’da ortak üretimin gerçekleşmesi amacıyla aşağıdaki hizmetler sunulur:

1. İDEA Programları dâhilindeki etkinlikler
2. İşlik’te, ortak çalışma alanı hizmeti:
 - İşlik’e (ortak çalışma alanına) erişim
 - Toplantı odalarını kullanım
 - Yüksek hızda kablolu ve kablosuz İnternet erişimi
 - Adres gösterme ve evrak teslim
 - Ücretsiz kotalı baskı hizmetleri
 - Çağrı yanıtlama ve faks hizmeti
 - Etkinlik destek hizmetleri
 - Açık mutfğa erişim
 - Sosyal ağa erişim
 - Kilitli dolap

3. Derslik’te, serbest çalışma alanı hizmeti:

- Derslik’e (serbest çalışma alanına) erişim
- Kablosuz İnternet erişimi

4. Atölye’de, atölye temasına bağlı aktiviteler, eğitimler**5. Etkinlik’te, etkinlik ve toplantı alanı hizmeti****6. Diğer yan hizmetler; yiyecek-içecek servisi, çocuk oyun evi vb.****7. Mekân genelinde, temizlik, güvenlik, İnternet vb.**

Üyelikler ve Tarifeler

İDEA’da İşlik, Derslik, Etkinlik ve Atölye alanlarında sunulan hizmetlerden yararlanmak için üyelik ve tarife sistemi oluşturulur.

1. **Komün üyeliği:** İşlik alanını kullanmak isteyenler için oluşturulan üyelik formudur. Zaman sınırlandırmalı üyelik paketleri belirlenebilir. Örneğin: tam zamanlı üyelik, yarı zamanlı üyelik, haftasonu üyeliği, bireysel üyelik, kurumsal üyelik vb.

2. **Ahali üyeliği:** Derslik, Etkinlik ve Atölye alanlarındaki bireysel kullanıcıları kapsayan üyelik formudur. Komün ağına üye olan kullanıcılar doğrudan Ahali ağının da bir parçası olurlar.

3. **Kumpanya üyeliği:** İDEA ile kurumsal olarak ilişkilenen tüm kullanıcıları kapsar.

Üyelikler ücretli veya ücretsiz olarak gerçekleştirilebilir. Üyelikler için, üç farklı tarife modeli geliştirilmiştir. Bu modellerden hangisinin benimseneceğine, İDEA’nın kurulduğu yerleşim biriminin ekonomik ve sosyal dokusu göz önünde bulundurularak karar verilmesi uygun olacaktır.

1. **Ücretsiz üyelik modeli:** İDEA İşlik, Derslik ve Etkinlik’te sunulan hizmetler karşılığında ücret alınmaz. İşlik, Etkinlik ve Atölye alanlarının kullanımı başvuruya dayalı ve önceden belirlenmiş ölçütler doğrultusunda gerçekleşir. Mekânının kullanım amacı, ihtiyaç önceliği, meslek grubu önceliği gibi ölçütler temel alınarak öncelikli grup ve kişilere dönemsel üyelik imkânı sağlanır.

2. **Ücretli ve ücretsiz üyelik modeli:** Belirli ölçütler doğrultusunda, İşlik alanının, toplantı odalarının ve kapalı etkinlik alanlarının ve Atölye alanının kullanımı için ücretlendirme yapılabilir. İşlik alanına erişim ücretli olabilir. İşlik tarifiesi düzenlenmiştir. İşlik tarifiesi, kullanıcıların gelir düzeyi gözetilerek kişiselleştirilebilir. İşlik üyeliği için belirli ölçütlerin sağlanması yine de gereklidir. Etkinlik ve Atölye alanlarının kullanımı etkinliğin ve atölyenin amaç ve kapsamına göre ücretli veya ücretsiz olabilir. İDEA Kadıköy örneğinde, ücretli ve ücretsiz hizmet modeli uygulamaya konmuştur. Bu karma sistem sayesinde, İDEA’nın sürdürülebilir bir ekonomik döngü yaratabilmesi hedeflenmiştir. Kamunun mevcut harcama kalemleri içinde yer almayan bu hizmetin sağlanabilmesi için sabit bir gelir kaynağı yaratılmış olur. Elde edilen gelir, yine İDEA Kadıköy’ün giderleri ve geliştirilmesi için harcanır.

3. **Ücretli üyelik modeli:** İşlik, Derslik, Etkinlik ve Atölye alanında sağlanan tüm hizmetler hiçbir önceliklendirme yapılmadan belirli tarifeler ile kullanıcılara sunulur.

Üyelik ve Kullanım için Başvuru Süreçleri

Üyelik sistemi ve muhtemel tarifeler belirlendikten sonra, İDEA'nın alt birimlerinin kullanımı için izlenmesi gereken adımlar belirlenir. İDEA Kadıköy'de Etkinlik alanını kullanmak isteyenlerin izlemesi gereken adımlar şu şekildedir:

1. Başvuru sahibi tarafından İDEA Kadıköy'ün resmi İnternet adresinde yer alan “Etkinlik Başvuru Formu”nun doldurulması,
2. Başvuru formunun sistemden çekilerek kategorilendirilmesi,
3. Başvurunun öncelikle ilgili İDEA personeli tarafından incelenmesi,
4. Başvurunun değerlendirilmek üzere idareciye aktarılması,
5. Değerlendirme sonucu olumlu olarak sonuçlanan etkinlik başvurusu için başvuruyu yapan kişi, grup veya kurumun bilgilendirilmesi ve sözleşme için davet edilmesi,
6. Etkinlik Sahibine alan kullanımı, destek hizmetleri konusunda bilgi verilmesi,
7. Sözleşmenin imzalanması,
8. Etkinlik ücretli ise etkinlik tarihinden en az bir hafta öncesinde sözleşme imzalanarak tahakkuk açılması,
9. Etkinlik günü salonun ve teknik ekipmanın tesliminin yapılması,
10. İDEA Alan Sorumlularınca etkinliğin takip edilerek, raporlanması,
11. Etkinlik bitiminde salonun ve teknik ekipmanın teslim alınması.

Diğer bir örnek ise İDEA Kadıköy'ün, yeni İşlik kullanıcılarının başvurularını değerlendirme adımlarıdır.

1. Başvuru sahibi tarafından İDEA Kadıköy'ün resmi İnternet adresinde yer alan çevrimiçi “İşlik Başvuru Formu”nun doldurulması,
2. Her ayın üçüncü haftası gelen başvuruların sistemden *Excell* formatında indirilip düzenlenmesi,
3. Başvuruların ilgili İDEA personeli tarafından değerlendirilmesi,
4. Olumlu, olumsuz ve yedek olmak üzere başvuruların üçe ayrılması,
5. Olumlu sonuçlanan başvuru için başvuru sahibinin aranarak bilgilendirilmesi,
6. Telefonda alınan onay sonrası, sözleşmenin imzalanması için başvuru sahibinin İDEA'ya davet edilmesi,
7. Takip eden ayın ilk günü kullanıcıların tahakkuklarının açılması ve sonraki bir haftalık süreçte ödemelerinin takip edilmesi,
8. Takip eden ayın ilk günü itibariyle yeni kullanıcıların alan kullanımının başlaması,
9. Yeni kullanıcıların İnternet, yazıcı bağlantılarının yapılması, çevrimiçi takvim sistemine eklenmesi ve kilitli dolaplarının teslim edilmesi,

10. Olumsuz sonuçlanan başvurular için başvuru sahiplerine bilgilendirme e-postası gönderilmesi,

11. Yedek listesindeki kullanıcılara bilgilendirme e-postası gönderilmesi.

Diğer bir örnek ise İDEA Kadıköy'ün, halihazırda kayıtlı İşlik kullanıcılarının kullanıma devam etmesi için izlenmesi gereken adımlardır.

1. Her ayın üçüncü haftası İşlik alanını kullanan kayıtlı kullanıcılara takip eden ay için İşlik kullanımına devam edip etmeyeceklerine dair bilgilendirmede bulunmaları için e-posta gönderilmesi,
2. İşlik kullanımına devam etmek isteyen kullanıcıların bir sonraki ay için sözleşmelerinin imzalanması,
3. Ayrılmak isteyen kullanıcıların kilitli dolaplarının boşaltılması sağlanarak anahtarlarının teslim alınması.

İDEA'yı Analiz Etme, İzleme, Değerlendirme ve Geliştirme

İDEA, bir süreç modeli olmayı hedefler. Bu nedenle İDEA'ya ilişkin veriler analiz edilir; İDEA'nın etkisi hem niceliksel hem de niteliksel olarak ölçümlenir; İDEA'ya ilişkin değerlendirmelerde bulunulur. Bu gelişim süreci, hem İDEA uygulamalarına yansır hem de İDEA modelinin gelişimini destekler.

Bu kapsamda,

1. Veri Analizleri,
2. Problem Analizleri,
3. İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları,
4. Öneri Geliştirme Çalışmaları

hazırlanır.

Veri Analizleri: Veri üretimi, İDEA'nın mevcut durumu hakkında bilgi sahibi olmak, problem analizleri, izleme, değerlendirme ve öneri geliştirme çalışmaları için altlık oluşturmaktır.

- Veri toplama, veri tabanı oluşturma,
- Mevcut kullanıcı profili analizi,
- Maliyet ve gelir analizleri,
- Medya takip analizleri,
- Akış diyagramları,
- Ağ analizleri

hazırlanır.

Problem Analizleri: Ortaya çıkan ve/veya çıkabilecek problemlerin belirlenmesine ve çözülmesine yönelik bilgi ve veri üretimi amacıyla yapılır. Bu analizlere;

- SWOT analizleri,
- Pareto analizleri,
- Afinite diyagramları,
- Katılımcı beyin fırtınaları

örnek gösterilebilir.

İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları: İzleme ve değerlendirme süreçlerine Dünya Bankası²³ izleme ve değerlendirme araç, yöntem ve yaklaşımları örnek gösterilebilir:

- Performans göstergeleri,
- Mantıksal çerçeve yaklaşımı,
- Teoriye dayalı değerlendirmeler,
- Resmi anketler,
- Hızlı değerlendirme yöntemleri,
- Katılımcı yöntemler,
- Fayda-maliyet ve maliyet-etkinlik analizi,
- Etki değerlendirmesi.

Öneri Geliştirme Çalışmaları: İDEA'nın işleyiş modelini geliştirmek için yapılan çalışmalardır. Bu çalışmalara;

- Sebep-sonuç diyagramları,
- Geliştirme akış diyagramları,
- Kullanıcı deneyimi tasarımları,
- Senaryo geliştirme ve planlama,
- Hedef planlaması,
- Eğitim ihtiyacı analizleri,
- Literatür ve dünya örnekleri araştırmaları

örnek gösterilebilir.

²³ Mari Clark, Rolf Sartorius ve Michael Bamberger, “Monitoring and Evaluation: Some Tools, Methods, and Approaches (English) [2004],” Evaluation Capacity Development Working Paper Series (Washington, Kolumbiya Bölgesi [Washington, District of Columbia / D.C.]: Dünya Bankası). Erişim: 15 Şubat, 2019. <http://documents.worldbank.org/curated/en/829171468180901329/Monitoring-and-evaluation-some-tools-methods-and-approaches>.

İDEA'yı Kurmak

Bu bölümde, İDEA modelini hayata geçirmek isteyen kurumlar için uygulama öncesi, sırası ve sonrasında izlenmesi önerilen adımlar belirtilmiştir.

A. Uygulama öncesinde:

1. Proje yöneticisi ve koordinatörlerinin belirlenmesi;
2. Araştırma sürecinin işletilmesi;
 - a) Literatür taraması araştırma raporunun hazırlanması,
 - b) Yerel, ulusal ve uluslararası örnek ve deneyimler hakkında inceleme raporu hazırlanması,
 - c) Potansiyel sosyal ağların analiz edilmesi,
 - d) Yer seçimi araştırmalarının tamamlanması ve olası kamusal alanların ortaya konulması. Yeni İDEA'nın yer alacağı kamusal alanın belirlenmesi
3. Yurttaşları, yerel yöneticileri, kamu yöneticilerini ve personeli, uzmanları, yerel STK'ları, odak grupları kapsayacak şekilde katılımcı süreçlerin kurgulanması ve işletilmesi;
4. İDEA'nın kurulacağı yerleşim birimine ilişkin araştırmaların tamamlanması;
5. Proje planının yapılması;
 - a) Projenin uygulama sonrası işleyiş senaryosunun yazılması:
 - (1) İnsan kaynakları planının hazırlanması,
 - (2) Programların hazırlanması
 - b) Proje uygulama bütçesinin hesaplanması,
 - c) Proje takviminin ve Gantt şemasının hazırlanması,
 - d) Proje iletişim planının hazırlanması,
 - e) Kamu hizmeti bütçesinin hazırlanması
6. Mekânsal tasarım ve uygulama;
 - a) Tasarım ekibinin belirlenmesi,
 - b) Mekânsal tasarım konsept dosyasının hazırlanması,
 - c) Mimari, iç mimari, peyzaj ve teknik altyapı projelerinin hazırlanması,
 - d) Kurumsal kimlik konsept dosyasının hazırlanması,
 - e) Tasarım uygulamaları için yüklenicilerin belirlenmesi
7. Kurumsal kimliğin hazırlanması.

B. Uygulama sırasında:

1. Mimari, iç mimari vb. mekânsal uygulamaların takibi,
2. Ekibin oluşturulması,
3. Yönetmeliğin yazılması,
4. Üyelik sisteminin oluşturulması ve sözleşmelerin hazırlanması,
5. Tanıtım sürecinin işletilmesi,
6. Yeni İDEA'nın açılışı.

C. Uygulama sonrasında:

1. Komün, Kumpanya ve Ahali ağlarının oluşturulması,
2. İlk etkinlik ve programların hayata geçirilmesi,
3. İlk kullanıcı değerlendirmelerinin hazırlanması,
4. Program ve işleyişle ilgili revizyonların yapılması,
5. İDEA'nın analiz edilmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi.

VI

Sonuç Yerine

İDEA modeli için yapılacak herhangi bir genel değerlendirme henüz tek bir uygulamaya referans verdiği ve bu uygulamanın da yeni hayata geçtiği düşünüldüğünde gerçekçi olmayacaktır. Ancak İDEA Kadıköy uygulamasına ilişkin elde edilen ilk bulguları paylaşmak mümkündür.

İDEA Kadıköy deneyimi, küresel eğilimlerle koşut biçimde, İstanbul'da kamusal ortak çalışma alanlarına ihtiyaç duyulduğunu ve bu talebin önümüzdeki yıllarda artacağına işaret etmektedir. İDEA Kadıköy ekibinin hazırladığı analizlerde, 1 Ekim 2017 - 1 Ocak 2019 arasındaki 15 aylık sürede, 17.245 tekil kullanıcı, İDEA Kadıköy'ün Derslik alanından, İDEA Kadıköy'ün İnternet sistemine giriş yaptı. Bu veriye göre, aylık bazda ortalama 1.150 kişi Derslik alanı kullanıcısı oldu. İDEA Kadıköy'ün İşlik üyeliği için 1 Ekim 2017 - 1 Ocak 2019 tarihleri arasında 1.080 kişi başvuruda bulundu ve bu başvuruların 241'ine olumlu yönde geri dönüş yapıldı. Aynı süre içinde 45 etkinlik düzenlendi ve bir kamu hizmetleri programı oluşturuldu.

İDEA Kadıköy deneyimine ilişkin, İDEA Kadıköy Ekibi'nin 16 İşlik kullanıcısı ile yaptığı derinlemesine mülakatlarda²⁴ İDEA modelinin ortaya koymayı amaçladığı ortak üretim süreçlerine katılımın zayıf olduğu sonucuna varıldı. İşlik üyelerinin, İşlike dâhil olma süreçlerinin arka planında kamusal motivasyonlardan ziyade kişisel motivasyonların öne çıktığı tespit edildi. Öte yandan aynı çalışmada, üyelerin büyük bir çoğunluğunun İşlik alanında bulunan farklı meslek grupları ile etkileşime geçmeye, yeni ağlar oluşturmaya ve kamu ile ortak iş süreçleri geliştirmeye istekli olduğu tespit edildi. Üyelerin birçoğu İDEA'da gerçekleştirilmesi planlanan etkinlikler ve programlara katılmak istediğini belirtti. Söz konusu çalışma sonucunda elde edilen bulgular, ortak üretimi teşvik edecek programların oluşturulmasının önemine işaret etmiş oldu.

İDEA Kadıköy Ekibi'nin, İşlik üyelerinin çalışma alanlarını sınıflandırmak için yaptığı analizde dört alan ön plana çıktı. Bunlar sırasıyla; (1) yaratıcılık ve yenilik (inovasyon), (2) yeni hizmet teknolojileri, (3) yazılım ve kodlama, (4) marka ve strateji geliştirme alanlarıdır. İDEA Kadıköy Ekibi, bu sınıflandırmayı İşlik alanındaki mevcut üye profilini çeşitlendirmek için kullandı.

İDEA Kadıköy'ün uygulayıcısı konumunda bulunan ilgili kamu kurumunun mevcut insan kaynağı içinde İDEA Kadıköy'de sunulan hizmetin sağlanması için uygun personel bulunmaması durumunda, yeni ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte yeni personel alımına yönelindi. İDEA modeli vb. yapıların sunacağı kamusal hizmetlerin daha etkin sunulabilmesi için uygulayıcı kamu kuruluşlarının yasal ve yönetsel altyapılarını yeni ihtiyaçlara göre düzenlenmesinin önemi ortaya çıktı.

²⁴ İDEA Kadıköy Ekibi, “İşlik Üyeleri Değerlendirme Raporu” (yayınlanmamış belediye raporu, 2018).

Kaynakça

Boyle, David ve Michael Harris. *The Challenge of Co-production: How Equal Partnerships between Professionals and the Public Are Crucial to Improving Public Services*. Londra, Birleşik Krallık: Yeni Ekonomi Derneği [The New Economics Foundation / NEF], 15 Aralık, 2009. Erişim: 15 Şubat, 2019. <https://neweconomics.org/2009/12/challenge-co-production>.

Clark, Mari, Rolf Sartorius ve Michael Bamberger. “Monitoring and Evaluation: Some Tools, Methods, and Approaches (English) [2004].” Evaluation Capacity Development Working Paper Series. Washington, Kolumbiya Bölgesi [Washington, District of Columbia / D.C.]: Dünya Bankası. Erişim: 15 Şubat, 2019. <http://documents.worldbank.org/curated/en/829171468180901329/Monitoring-and-evaluation-some-tools-methods-and-approaches>.

Daniels, Peter W. ve John R. Bryson. “Manufacturing Services and Servicing Manufacturing: Knowledge-based Cities and Changing Forms of Production.” *Urban Studies* 39, sayı 5/6 (2002): 977-91. Erişim: 15 Şubat, 2019. <https://doi.org/10.1080/00420980220128408>.

De Beer, Paul ve Ferry Koster. “Independent Yet Solidary: The Impact of Individualization on Solidarity.” *Sticking Together or Falling Apart?: Solidarity in an Era of Individualization and Globalization* içinde, 71-100. Amsterdam, Hollanda: Amsterdam Üniversitesi Yayınları [Amsterdam University Press], 2009.

Denhardt, Robert B. ve Janet Vinzant Denhardt. «The New Public Service: Serving Rather than Steering.» *Public Administration Review* 60, sayı 6 (2000): 549-59.

Doğanay, Ümit. “Toplum Yararı ve Kamu Yararı Kavramları.” *Mimarlık Dergisi* 129, sayı 7, (Temmuz 1974): 5-6.

Florida, Richard. “The Guru of Creativity: Interview with Richard Florida.” Pushing the Limits. Jordan Gold tarafından. *Corporate Knights* 5, sayı 3 (2007): 92-3.

Foertsch, Carsten. 29 Ocak, 2016. “2016 Coworking Forecast”. *Deskmag*. Erişim: 15 Şubat, 2019. <http://www.deskmag.com/en/2016-forecast-global-coworking-survey-results>.

Frumkin, Peter. *On Being Nonprofit: A Conceptual and Policy Primer*. Cambridge, Massachusetts: Harvard Üniversitesi Yayınları [Harvard University Press], 2005.

Gelecek ve Gelişen Araştırma[lar] Enstitüsü [Institute for the Future and Emergent Research]. *Intuit 2020 Report: Twenty Years that Will Shape the Next Decade*. Intuit Future Of Small Business Report Series. Mount View, Kaliforniya: Intuit A.Ş. [Inc.], Ekim, 2010. Erişim: 15 Şubat, 2019. http://http-download.intuit.com/http.intuit/CMO/intuit/futureofsmallbusiness/intuit_2020_report.pdf.

Han, Byung-Chul. *The Expulsion of the Other: Society, Perception and Communication Today*. Tercüme eden Wieland Hoban. Cambridge, Birleşik Krallık: Polity Yayınları [Polity Press], 2018.

Han, Byung-Chul. “Why Revolution Is No Longer Possible.” Tercüme eden Erik Butler. *Our World*, 3 Kasım, 2015. Erişim: 15 Şubat, 2019. <https://ourworld.unu.edu/en/why-revolution-is-no-longer-possible>.

Helsinki Think Company. Erişim: 15 Şubat, 2019. <http://thinkcompany.fi/portfolio/fund/>.

Hope Enstitüsü [The Hope Institute]. “Social Innovation in Asia: Trends and Characteristics in China, Korea, India, Japan and Thailand.” *New Worlds from Below: Informal Life Politics and Grassroots Action in Twenty-first-century Northeast Asia* içinde, editörlüğünü yapan Tessa Morris-Suzuki ve Eun Jeong Soh, 249-74. Acton, Avustralya Başkent Bölgesi [Australian Capital Territory / ACT], Avustralya: Avustralya Ulusal Üniversitesi Yayınları [Australian National University / ANU Press], 2017. Erişim: 15 Şubat, 2019. <http://dx.doi.org/10.22459/NWFB.03.2017>.

İstanbul Kalkınma Ajansı. *İstanbul Bölge Planı 2014 - 2023*. İstanbul, Türkiye: İstanbul Kalkınma Ajansı, Aralık, 2014. Erişim: 15 Şubat, 2019. <http://www.istka.org.tr/planlama/istanbul-bolge-planı/>.

İDEA Kadıköy Ekibi. “İşlik Üyeleri Değerlendirme Raporu.” Yayınlanmamış belediye raporu, 2018.

Nel-lo, Oriol. Shared Space. Ferran Muñoz Jofre tarafından. Tercüme eden Julie Wark. *Publicspace*, 22 Mayıs, 2015. Erişim: 15 Şubat, 2019. <https://www.publicspace.org/multimedia/-/post/we-need-to-escape-from-the-idea-that-only-the-town-square-can-be-public-space>.

Sanandaji, Nima ve Stefan Fölster. *The Geography of Europe’s Brain Business Jobs*. Stockholm, İsveç: Avrupa Politika Reformu ve Girişimcilik Merkezi [European Centre for Policy Reform and Entrepreneurship / ECEPR], 2017. Erişim: 15 Şubat, 2019. https://www.ecepr.org/wp-content/uploads/2017/11/Brain_business_jobs_final.pdf.

Toker, Umut. “Workspaces for Knowledge Generation: Facilitating Innovation in University Research Centres.” *Journal of Architectural and Planning Research* 23, sayı 3 (2006): 181-99.

Wagner, Julie ve Dan Watch. *Innovation Spaces: The New Design of Work*. Innovation Districts Series. Washington, Kolumbiya Bölgesi [Washington, District of Columbia / D.C.]: Brookings Enstitüsü [The Brookings Institute], Nisan, 2017. Erişim: 15 Şubat, 2019. <https://www.brookings.edu/research/innovation-spaces-the-new-design-of-work/>.

Ekler

Ek 1. İDEA Kadıköy İşlik Sözleşmesi

Madde 1. Sözleşmenin Tarafları

Bir tarafta ilerleyen maddelerde Kayıtlı Kullanıcı olarak anılacak olan gerçek kişi ve diğer tarafta ilerleyen maddelerde İDEA olarak anılacak olan Kadıköy Belediyesi Strateji Geliştirme Müdürlüğü hüküm ve tasarrufunda olan İDEA Kadıköy Birimi taraflar olarak anılacaktır.

Madde 2. Taraflara İlişkin Bilgiler

2.1. İDEA

Adresi: Caferağa Mahallesi, Küçük Moda Sokak, No: 2, Kadıköy - İstanbul / Türkiye

Telefon: +90 216 330 79 73 / +90 216 330 79 04

E-posta: idea@kadikoy.bel.tr

2.2. Kayıtlı Kullanıcı

T.C. vatandaşı olanlar için:

Ad - Soyad:

T.C. Kimlik Numarası:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

Cinsiyet:

Adres Bilgisi:

Telefon Numarası :

İkamet Adresi :

E-posta:

T.C. vatandaşı olmayanlar için:

Ad - Soyad:

Yabancı Kimlik Numarası:

Pasaport Numarası:

Uyruğu:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

Cinsiyet:

Adres Bilgisi:

Telefon Numarası :

İkamet Adresi :

E-posta:

Madde 3. Sözleşmenin Süresi

Sözleşme, .../.../.... -/.../... tarihleri arasında geçerlidir. Sözleşme süresinin uzatılması sözleşme Ek 3'teki imza çizelgesinin sözleşmenin her iki tarafının imza etmesi karşılığında aynı şartlarla birer aylık olarak yapılabilecektir.

Madde 4. Sözleşmenin Ekleri

Ek 1.- Mekânın Kullanım Kuralları

Ek 2.- Ücret Tarifesi

Ek 3.- İmza Çizelgesi

Madde 5. Şartlar ve Koşullar

5.1. Şartların Kabulü/Hizmetlere katılım ya da hizmetlerin kullanımı

5.1.1. Bu sözleşmeyi imzalayarak, kendi irade ve kararınızla hizmetleri kullandığınızı kabul etmiş olursunuz.

5.1.2. Bu sözleşmeyi imzalayarak, İDEA' nın erişiminize, hizmetlerin kullanımına veya bu kullanımdan kaynaklanan herhangi bir bilgi kaybına ilişkin herhangi bir sorumluluğunun olmadığını kabul etmiş olursunuz.

5.1.3. Bu taraflar; işbu sözleşmenin resmi bir teklif olduğunu, İDEA' da sunulacak hizmetler için tüm şartları içerdiğini, aşağıda belirtilen tüm şartların taraflar için bağlayıcı olduğunu, Kayıtlı Kullanıcı tarafından değiştirilmeyeceğini göz önünde bulundurarak, işbu sözleşmeyi aşağıdaki maddeler dâhilinde akdetmiş bulunmaktadırlar.

5.1.4. İşbu sözleşme uyarınca İDEA Kayıtlı Kullanıcı'nın talebi üzerine altta yer alan hizmetleri sağlamakla yükümlüdür.

5.1.5. İşbu sözleşmenin imzalanmasıyla, Kayıtlı Kullanıcı, İDEA'nın sunduğu sözleşmede belirtilen hizmetler için işbu sözleşmeyi imza ettiğini kabul etmektedir.

5.1.6. İşbu sözleşmenin imzalanmasıyla birlikte Kayıtlı Kullanıcı, İDEA kullanım kurallarını, rezervasyon kurallarını ve tarifeleri hakkında bilgilendirildiğini kabul etmektedir.

5.1.7. İDEA Kadıköy İşlik'in kullanım şartları ve koşullarında değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

5.2. Hizmetlerin Tanımı

İDEA Kadıköy tarafından sözleşmeyi imzalayan Kayıtlı Kullanıcıya sağlanacak hizmetler aşağıdaki gibidir:

5.2.1. Haftanın yedi günü resmi tatiller dışında 09.00 – 23.00 saatleri arasında İşlik alanına erişim

5.2.2. İşlik alanında kablolu ve kablosuz İnternet erişimi

5.2.3. İşlik alanında yalnızca ofis malzemelerinin bırakılabileceği kilitli dolap tahsis

5.2.4. İşlik alanında aylık 5 saat toplantı odası kullanım hakkı

5.2.5. İşlik alanında sunulan baskı, fotokopi hizmetine (sınırlı) erişim

5.2.6. Güvenlik hizmeti

5.2.7. İşlik alanının günlük temizliği

5.2.8. İşlik alanının ısıtma soğutma ve havalandırması

Yukarıdaki hizmetlerin sağlanması sözleşmede belirtilen diğer haller dışında gerçekleşir.

5.3. Yasa dışı ve Yasaklanmış Kullanımlar

5.3.1. İDEA Kadıköy’de sağlanan hizmetler, şartlar koşullar ve eklerde belirtilen yasa dışı ve yasaklanmış amaçlar doğrultusunda kullanılamaz.

5.3.2. Kişi haklarını ve özel hayatın gizliliğini ihlal eden hiç bir eylem ve davranışta bulunulamaz.

5.3.3. İDEA’ nın bilişim araçları amaç dışında kullanılamaz. Kullanıcılar Türk Ceza Kanununun bilişim suçları hükümlerine tabiidir.

5.3.4. Kayıtlı Kullanıcı bilişim sistemine zarar veremez, izinsiz giremez, kötüye kullanamaz, devre dışı bırakamaz. Sistemi engelleyecek , bozacak, verileri yok edecek kullanımlarda bulunamaz.

5.3.5. Kayıtlı Kullanıcı bilişim sisteminin işleyişini engelleyemez, bilişim sistemindeki verileri bozamaz, yok edemez, değiştiremez veya verilere erişimi engelleyemez, sisteme izinsiz ve kanunsuz veri yerleştiremez ve var olan verileri izinsiz ve kanunsuz biçimde başka bir yere aktaramaz.

Kayıtlı Kullanıcı

- Sistem üzerinden gönderdiği her türlü talep, bilgi ve belgenin kendisine ait olduğunu,
- Sisteme erişim sağlayan cihazların donanımsal ve yazılımsal güvenliği ile varsa depolanan bilgilerin üçüncü kişilere karşı güvenliğinin sağlanması konusunda sorumluluğun kendisine ait olduğunu ve bu hususlardaki tüm kusurlarından dolayı kendisinin ve/veya üçüncü kişilerin uğradığı veya uğrayabileceği zararlara dair sorumluluğu yüklediğini,
- Sisteme erişimde başkasına ait e-imza kullanmayacağını, kendi yetkileri dışındaki bilgilere erişim sağlamayacağını, sistemin genel güvenliğini ve mevcut yazılımların çalışmasını yavaşlatacak veya engelleyecek uygulama, yazılım ve donanım kullanmayacağını, bu kapsamda hiçbir şekilde robot yazılım ve donanım kullanarak giriş, sorgu ve benzeri işlemler yapmayacağını, adil kullanım ilkelerine aykırı hareket etmeyeceğini, portal içeriğinde yer alan bilgileri değiştirip ekleme yapmayacağını, eriştiği kişisel verileri hukuka aykırı kullanıma neden olacak şekilde kendisinin veya portala giriş için kullandığı uygulama ve yazılımlar nedeniyle üçüncü kişi ya da kurumun depolamayacağını ve kullanmayacağını,
- Kendisine ait her türlü yazılım ve donanımdan kaynaklı eksiklik, arıza ve kesinti ile İnternet servis sağlayıcılarından kaynaklanan kesinti veya arızadan dolayı hizmetlerden faydalanamaması veya süresinde işlem yapamaması halinde her türlü sorumluluğun kendisine ait olduğunu,

- Korsan yazılım kullanmayacağını korsan yazılım kullanımından doğan her türlü sorumluluğun kendine ait olduğunu,
- İDEA’nın her türlü yazılım ve donanımdan kaynaklı eksiklik, arıza ve kesinti ile İnternet servis sağlayıcılarından kaynaklanan kesinti veya arızadan dolayı hizmetlerden faydalanamaması veya süresinde işlem yapamaması halinde her türlü sorumluluğun kendisine ait olduğunu,
- Sistemin kullanımı, sistem güvenliğine yönelik çalışmalar ve güncellemeler sırasında ortaya çıkabilecek kısıtlama, cihaz arızası, iletişim kesintisi, iletişim yavaşlığı, hat yoğunluğu vb. teknik nedenlerden dolayı sistem üzerinden hizmetin yerine getirilememesi durumunda İDEA’nın herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığını,
- İDEA’nın teknik zorunluluklar ve hizmet gereği nedeniyle, tek taraflı olarak sistemi sürekli veya geçici olarak durdurmak, servisin içeriğini değiştirmek veya iptal etmek hakkının saklı olduğunu kabul etmiş sayılacağını,
- Sisteme saldırı mahiyetinde eylemlerinin tespiti halinde sisteme erişim ve portala giriş güvenliğini yönünden gerekli inceleme yapılarak sonucuna göre tedbirler alınıp sistem güvenliği sağlanıncaya kadar portal hizmetinden yararlanmasının süreli olarak kısıtlanacağını,
- Sözleşmeye aykırı davranışlar nedeniyle İDEA’nın kişi ve kurumlara ödemek zorunda kalabileceği her türlü tazminat ve cezalar için rücu hakkını haiz olduğunu, taahhüt ve beyan eder.

5.4. Mekânın Kullanımı

5.4.1. İDEA, Kayıtlı Kullanıcıya, Sözleşmenin başlangıç tarihinden (dâhil) bitiş tarihine (hariç) veya Sözleşmenin “Fesih” ve “Sözleşmenin Yenilenmesi ve Sonlandırılması” kısımlarında belirtilen nedenlerle iptali durumuna kadar olan süre zarfı içinde, İşlik alanını Kayıtlı Kullanıcının kullanımına tahsis etmektedir.

5.4.2. İDEA İşlik’te sunulan hizmet alan kiralama hizmeti değildir. Alan içindeki kaynakların kullanıma açılmasıdır .İDEA Kadıköy Biriminde yer alan İşlik alanının İşlik tahsis tarife ücreti ödenerek üyelere sözleşmede belirtilen şartlar altında ve sözleşme süresi içinde alan ve alandaki kaynakların kullanımı sağlanır. Bu durum İşliğin herhangi bir zaman aralığı için kiralanması değildir.

5.4.3. İDEA, İDEA’dan kaynaklı veya dışarıdan kaynaklı nedenlerle (tadilat, ilaçlama, doğal afet, teknik ve donanımsal arıza vb.) İDEA binasının ve kaynaklarının Kayıtlı Kullanıcı tarafından kullanılamaması durumunda oluşan her türlü zarardan ve sorumluluktan muaftır.

5.5. Hizmetlerin Kullanımı

Hizmetlere katılırken ve hizmetleri kullanırken şunları yapmayacağınızı kabul ve taahhüt edersiniz:

5.5.1. Hizmetlerin yarışmalar, piramit şemaları, zincir mektupları, önemsiz e-posta, spam veya herhangi bir tekrarlanan veya istenmeyen mesajlar (ticari veya başka türlü) ile bağlantılı olarak kullanımı;

5.5.2. İtibarsızlaştırmak, istismar etmek, taciz etmek, gizlice takip etmek, tehdit etmek veya başkalarının yasal haklarını (gizlilik ve tanıtım hakları gibi) ihlal etmek;

5.5.3. İDEA hizmetleri üzerinden ya da İDEA hizmetleri aracılığıyla küfür, iftira niteliğinde, uygunsuz, müstehcen, ahlaksız ya da kanuna aykırı konu, isim, malzeme ya da bilgi yayınlamak, yüklemek, duyurmak, dağıtmak ya da yaymak;

5.5.4. Telif hakkı veya ticari marka kanunları da dâhil olmak üzere fikri mülkiyet yasaları tarafından ya da mahremiyet hakları veya tanıtım hakları dâhilinde korunan resim, fotoğraf, yazılım veya diğer materyalleri içeren dosyaları, haklarını elinde tutmadığınız veya kontrol hakkına sahip olmadığınız veya bunları yapmak için gerekli rızayı almadığınız sürece yüklemek veya erişilir kılmak;

5.5.5. Herhangi bir tarafın herhangi bir telif hakkı, ticari marka, patent, ticaret sırrını veya diğer mülkiyet haklarını ihlal edecek herhangi bir şekilde, İDEA'nın sunduğu hizmetler aracılığıyla herhangi bir malzeme veya bilgiyi (resim veya fotoğraf dâhil) kullanmak;

5.5.6. Virüs, truva atı, solucan, zaman bombası, otomatik ya da yarı-otomatik iptal programları, bozuk dosya veya başka birinin bilgisayarına veya başka birinin mülkiyetine zarar verebilecek diğer benzer yazılım veya programlar içeren dosyaları yüklemek;

5.5.7. Yasal olarak çoğaltılamaz, gösterilmez, çalıştırılmaz ve/veya dağıtılamaz olduğunu bildiğiniz veya bilmeniz gereken, herhangi bir dosyayı yüklemek;

5.5.8. Herhangi bir kullanıcının İDEA tarafından sağlanan hizmetlere erişimini ve kullanımını kısıtlama veya engel olmak;

5.5.9. İDEA tarafından sağlanan herhangi bir hizmet için geçerli olabilecek diğer kılavuzlarda belirtilen kuralları ihlal etmek;

5.5.10. Bilgi veren tarafın izni ve rızası olmadan, e-posta adresleri de dâhil olmak üzere, başkaları hakkında bilgi toplamak;

5.5.11. Yürürlükteki yasaları veya düzenlemeleri ihlal etmek;

5.5.12. Başkalarını yanıltmak amacıyla sahte kimlik oluşturmak.

Madde 6. Sözleşmenin Yenilenmesi ve Sonlandırılması

6.1. Sözleşme bir aylık süre için düzenlenmiştir. Sözleşmeler belirtilen ayın ilk iş günü başlar ve son günü biter. İDEA ve Kayıtlı Kullanıcı karşılıklı olarak sözleşmenin bitiminden en az on beş gün önce bildirimde bulunarak sözleşmeyi sona erdirebilir.

6.2. Kayıtlı kullanıcı İşlik alanını İDEA prensipleri gereği kesintisiz olarak en fazla 12 ay süre ile kullanım hakkına sahiptir. Ancak İDEA Kayıtlı Kullanıcının kesintisiz kullanım süresini değiştirmek hakkını saklı tutar.

6.3. İşlik alanının Kayıtlı Kullanıcı tarafından kullanılması süresince bu sözleşmede yer alan tüm yükümlülük ve sorumluluklara uymak zorundadır. Aksi takdirde herhangi bir tebligat yapmaya gerek kalmaksızın İDEA sözleşmeyi tek taraflı olarak fesheder.

6.4. Bu sözleşme her ay taraflar arasında karşılıklı olarak yenilenir ve sözleşmenin güncel hali imzalanır.

Madde 7. Faturalandırma ve Ödeme

7.1. İşlik alan kullanımı hakkı her ayın ilk iş gününde başlar. İşlik Ortak çalışma alanı tahsis tarife ücreti bir önceki ayın son iş gününe kadar ödenir.

7.2. Tarife ücretinin ödenmemesi durumunda kişi, Kayıtlı Kullanıcı olamaz. İşlik alanını kullanamaz.

7.3. Ödemeler, Kadıköy Belediyesi`nin e-belediye sistemi üzerinden çevrimiçi veya Kadıköy Belediyesi Ana Hizmet Binası veznelerinden yapılır. Yapılan ödeme karşılığında Tahsilat Makbuzu verilir.

7.4. Ödemelerden doğacak her türlü masraf ödemeyi yapan tarafa aittir.

Madde 8. Gizlilik

Hizmetlere katılımınız ve hizmetleri kullanımınız sırasında Gizli Bilgiye maruz kalabileceğinizi kabul edersiniz. “Gizli Bilgiler”, İDEA tarafından veya Hizmetlerin herhangi bir katılımcısı, kullanıcısı veya İDEA'nın bir çalışanının, bağlı kuruluşun veya temsilcinin, tamamen ya da kısmen açıkladığı kamuya açık olmayan, gizli veya mülkiyet hakkı olan tüm bilgileri ifade eder.

Gizli bilgiler; bunlarla sınırlı olmamakla birlikte, iş, satış, operasyonlar, teknik bilgi, ticari sırlar, teknoloji, ürünler, çalışanlar, müşteriler, pazarlama planları, mali bilgiler, hizmetler, ticari işler, inceleme veya gözlem yoluyla edinilen bilgi veya İDEA'nın tesislerine, bilgisayar sistemlerine ve/veya kitaplarına ve kayıtlarına, İDEA tarafından hazırlanan veya başka şekilde gizli bilgilerden herhangi bir şekilde türetilen analizler, derlemeler, çalışmalar veya diğer belgeler ve gizli bilgilerden ve herhangi bir bilgiden herhangi bir şekilde türetilen analizler, derlemeler, çalışmalar ya da diğer belgeler, veya gizli tutmak gereken ya da gizli tutulması gerektiğini bildiğiniz tüm bilgiler gizli tutulmalıdır.

Hizmetlere katılımınız ve/veya bu hizmetleri kullanımınız durumunda,

- Tüm gizli bilgileri gizli tutmayı;
- Gizli bilgileri üçüncü şahıslara ifşa etmemeyi;
- Gizli bilgileri herhangi bir şekilde, doğrudan veya dolaylı olarak, İDEA ya da hizmetlerin herhangi bir katılımcısına veya kullanıcısına zarar vermeyecek şekilde kullanmayı kabul ve taahhüt edersiniz.

Tüm gizli bilgiler, İDEA'nın veya açıklanan tarafın tek ve münhasır mülkiyetindedir. Bu Kullanım Koşullarındaki herhangi bir şeyin veya bu hizmetlere katılımın veya hizmetlerin kullanımının, sizin, herhangi bir gizli bilgiye veya herhangi bir patente, telif hakkı veya diğer fikri mülkiyet haklarına veya İDEA veya hizmetlerin herhangi bir katılımcısına veya kullanıcısına ait mülkiyet haklarına, lisans veya başka yollarla, sahip olduğunuz şeklinde yorumlanmayacağını kabul etmektesiniz.

Madde 9. İDEA'nın Teminatlardan/Güvencelerden Feragatı

İlgili yasaların izin verdiği azami ölçüde, İDEA, hizmetleri “olduğu gibi” ve tüm hatalarla sunmakta ve böylelikle bu hizmetlerle ilgili olarak, tüm garanti ve koşulları - açık, zımni veya kanuni olsun - reddetmektedir.

Madde 10. Fikri Mülkiyete Konu Olan Durumlar

10.1. Kayıtlı Kullanıcı'nın ürünlerinin fikri ve sınâî mülkiyet hakları kendisine aittir. Kayıtlı Kullanıcı bu hakları İDEA ile kısmi ya da tamamen paylaşmayı tercih edebilir.

10.2. İDEA isim, marka ve logonun fikri mülkiyeti ve buna bağlı her türlü hak Kadıköy Belediyesi'ne aittir. Kayıtlı Kullancı İDEA Kadıköy isim, marka ve/veya logosunu, izinsiz kullanamaz. Sözleşme, İDEA isim marka ve/veya logosunun üzerinde hiçbir fikri sınâî mülkiyet hakkı vermemektedir.

10.3. Belirtilen isim marka ve/veya logonun Sözleşme ile belirlenen kapsam, şart ve sınırlar dışında kullanılması nedeniyle İDEA'nın uğrayacağı her türlü zarardan bu hükmü ihlal eden Kayıtlı Kullanıcı sorumlu olacaktır.

Madde 11. İtibarsızlaştırmaya Karşı Önlem

Kayıtlı kullanıcı İDEA'yı itibarsızlaştıracak yalan ve çarpık haber, beyanat, demeç, sözlü ve basılı bildirge, sosyal medya paylaşımında bulunamaz.

Madde 12. Bölünebilirlik

İDEA, sunduğu bu hizmetin sürekliliğini sağlamak için, işbu sözleşmede tek taraflı değişiklik yapma hakkına sahiptir.

Bu kullanım koşullarının herhangi bir hükmünün veya bir bölümünün herhangi bir sebepten ötürü geçersiz, yasadışı veya uygulanamaz olduğu tespit edildiğinde, bu kullanım koşullarının geri kalan hükümleri bu nedenle etkilenmeyecek ve tamamen yürürlükte kalacak ve yürürlükte olan yasaların izin verdiği ölçüde geçerliliğini koruyacaktır.

Madde 13. Arızı, Sonuçta Ortaya Çıkan ve Diğer Bazı Hasarların Hariç Tutulması

Hiçbir durumda, (ilgili yasaların izin verdiği azami ölçüde) İDEA veya onun yan kuruluşları, bağlı kuruluşları, bölümleri ve bunların geçmiş, mevcut ve gelecekteki görevlileri, temsilcileri, hissedarları, üyeleri, temsilcileri, çalışanları, halefleri ve hak devri yapılmış olanlar, ortak olarak ya da münferiden, hizmetlerin kullanımından veya hizmetlerle bağlantılı, hizmetlerin tedarikinden veya sağlanamamasından veya başka herhangi bir şekilde bu sözleşmenin herhangi bir hükmüne bağlı olarak ortaya çıkan - haksız fiil (ihmal dâhil olmak üzere), kusur, kusursuz sorumluluk, İşlik/ İDEA sözleşmesinin ihlali veya İDEA teminatının ihlal edilmesi durumlarında dahi ve hatta İDEA'ya böyle bir zararın olasılığı konusunda tavsiyede bulunulmuş olsa bile - doğrudan, özel, arızı, dolaylı, cezai, sonuçta ortaya çıkan veya diğer zararlardan (kâr kaybı, gizli veya diğer bilgilerin kaybolması, işin kesintiye uğraması, kişisel yaralanma, mahremiyetin kaybolması, herhangi bir göreve riayet edilememesi, ihmal ve herhangi bir maddi veya manevi zararlar ilgili olanlar dâhil olmak ancak bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla) sorumlu tutulamaz.

Madde 14. Tazmin

Ayrıca, bu sözleşmeyi ihlal eden bir talep veya dava getirmeniz durumunda, İDEA'nın veya ilgili memurların ve temsilcilerinin söz konusu iddianın veya davanın savunması ile bağlantılı olan her türlü bir avukatlık ücreti ve masraflarından sorumlu olacağınızı kabul edersiniz.

Madde 15. Hizmetten Cayma

Kayıtlı Kullanıcı sözleşmenin imzalanmasından sonra geri ödeme yapılmaksızın cayma hakkına sahiptir. Kayıtlı Kullanıcı, İşlik alanı kullanım hakkını hiçbir şekilde bir başka kişi ya da kuruluşa devredemez.

Madde 16. Fesih

Sözleşmenin herhangi bir Kayıtlı Kullanıcı tarafından ihlali durumunda, İDEA, herhangi bir hizmeti istediği zaman feshetme hakkını saklı tutar. İDEA, ayrıca, kullanım koşullarına uymadığınız takdirde, derhal ve önceden haber verilmeksizin herhangi bir hizmeti kullanımınızı sona erdirmeye hakkını saklı tutar.

Hizmet Sözleşmesine Ait Ek 1. Mekân Kullanım Kuralları

İşlik, herkesin bireysel kullanımına açık, yarı – sessiz bir serbest çalışma alanıdır. İşlik, resmi tatiller haricinde, her gün 09.00 – 23.00 saatleri arasında kullanıma açıktır. Herkes için uygun ve verimli bir çalışma ortamı sağlanabilmesi için,

1. İşlik, çalışma amacı dışında kullanılmamalıdır.
2. İşlik'te, toplantı alanları haricinde, grup halinde çalışılmamalıdır.
3. İşlik'in kullanıcıları, diğer kullanıcıları rahatsız edecek davranışlardan kaçınmalıdır.
4. Hijyen ve güvenlik nedeniyle, kullanıcıların İşlik'te bulundukları süre içinde, hiçbir zaman üst giyim ve ayak giyim ürünlerini çıkarmamaları gerekmektedir.
5. Taşınabilir bilgisayarların ve mobil aygıtların İşlik'te kullanımına, sessiz çalıştıkları sürece, izin verilir. Diğer kullanıcıları rahatsız edebilecek, dikkatini dağıtabilecek veya İşlik materyallerine zarar verebilecek donanımların (örn. Dijital tarayıcılar, radyolar, kameralar, kişisel hoparlör veya bu gibi makineleri çalıştırmak için kullanılan bilgisayarlar) kullanımına izin verilmemektedir.
6. İşlik'te, her türlü işitsel ve görsel mültimedya aracının kullanımında, gerektiği takdirde, kulaklık kullanılmalıdır.
7. İşlik'te yiyecek ve alkollü içecek tüketimine izin verilmemektedir. Şişeli veya kapaklı bir materyal içinde olmak kaydıyla, mekânda içecek tüketimi yapılabilmektedir.
8. İşlik'te tütün ürünlerinin ve elektronik sigara kullanımına izin verilmemektedir.
9. İşlik'e valiz ve büyük çantayla giriş yapılmamalıdır. İşlik'e, engelli birine eşlik etmediği ya da duygusal destek/ tedavi hayvanı olmadığı sürece, hayvan alınmamalıdır.
10. Bisiklet ve her tür motorlu aracın, İşlik'e getirilmesine izin verilmemektedir. Engelliler tarafından kullanılan puset ve araçlar dışında, kaykaylar da dâhil olmak üzere tekerlekli araçların, kişisel mülkiyet olarak taşınmadıkça, İşlik'te bulunmasına izin verilmemektedir.
11. İşlik'teki mobilya ve materyallerin doğru kullanımına ve zarar görmemesine dikkat edilmelidir.
12. İşlik'te, mobilya ve materyallerin yeri kullanıcılar tarafından değiştirilmemelidir.

13. İşlik alanındaki olası teknik donanım ve altyapı arızaları için İDEA Ekibi'ne bildirimde bulunulmalıdır.
14. İDEA Kadıköy Belediyesi, kaybolan, çalınan ya da zarar gören kişisel eşyalardan sorumlu değildir.
15. İşlik'te, herhangi bir mal ve hizmetin, satış ve pazarlamasına izin verilmemektedir.
16. İşlik'ten ayrılırken, bütün kullanıcılardan, kullandıkları alanı temiz bırakması beklenmektedir.
17. İşlik içerisinde izinsiz görüntü veya ses kaydı alınmamalıdır.
18. İşlik'te, kullanıcıların güvenliği için kapalı devre kamera sistemi bulunmaktadır.
19. Dışarıdan getirilen yiyeceklerin tüketimi için İŞLİK Alanı içerisinde İDEA görevlilerince belirtilen alan ve alt katta yer alan kafeteryanın iç kısmı dışında herhangi bir yerin kullanılmaması gerekmektedir.
20. Bahçe alanında dışardan getirilen yiyecek – içeceğin kesinlikle tüketilmemesi, kafeterya görevlilerinin uyarılarının dikkate alınması gerekmektedir.
21. İşlik kullanıcılarından, alanın kullanımına ilişkin konularda, İDEA Ekibi'nin yönlendirme ve uyarılarını dikkate almaları beklenmektedir.
22. İşlik alanında ideal bir çalışma ortamı sağlanması İDEA Ekibi'nin görevidir. Kullanıcılar herhangi bir sorun ile karşılaştıklarında İDEA Ekibi'ne başvurmalıdır.
23. İşlik'i kullanan kişiler yukarıdaki kurallara uymayı kabul etmiş sayılırlar. İDEA Ekibi'nin, bu kurallara uymayan kişileri uyarma ve gerekli görülen durumlarda, İşlik'ten çıkarma hakkı bulunmaktadır.
24. Kadıköy Belediyesi ihtiyaç duyulması halinde İDEA kullanıcılarını bilgilendirerek yeni düzenlemeler yapabilir, var olanı değiştirebilir veya kaldırabilir.

Hizmet Sözleşmesine Ait Ek 2. Ücret Tarifesi

İDEA KADIKÖY ALAN TAHSİS ÜCRETLERİ			
Tahsis Edilecek Alan	Süre	2018 Yılında Uygulanan Ücret	2019 Yılı Uygulanan Ücret
Ortak Çalışma Alanı (Üst Kat -1 Kişilik)	1 Ay	300	400
Ortak Çalışma Alanı Hafta Sonu (Üst Kat -1 Kişilik)	1 Ayda Hafta Sonları		100
Etkinlik Salonu A (Alt Kat 35 Kişilik)	1 Saat	200	250
Etkinlik Salonu B (Alt Kat 35 Kişilik)	1 Saat	200	250
Etkinlik Salonu A+B (Alt Kat 80 Kişilik)	1 Saat	400	500
Bahçe	1 Saat	250	300
Yukarıda belirtilen ücretlere KDV dâhildir.			

Hizmet Sözleşmesine Ait Ek 3. İmza Çizelgesi

İDEA Kadıköy Adına	Kayıtlı Kullanıcı Ad Soyad / İmza	Sözleşme Başlangıç Tarihi	Sözleşme Bitiş Tarihi

Ek 2. İDEA Kadıköy Etkinlik Sözleşmesi

Madde 1. Taraflar

1.1. Bu sözleşme, “Küçük Moda Burnu Sok. No:4” adresinde “Kadıköy Belediyesi İDEA KADIKÖY” (Sözleşmenin bundan sonraki maddelerinde kısaca İDEA olarak anılacaktır.) ileadresinde yerleşik “” (Sözleşmenin bundan sonraki maddelerinde kısaca Etkinlik Sahibi olarak anılacaktır.) arasında imzalanmıştır.

Yukarıdaki adresler yasal yazışma adresi olup bu adreslere yapılacak her türlü bildirim/tebligat taraflara yapılmış sayılır. Taraflar adres değişikliklerini en geç bir hafta içinde bildirmek zorundadır.

Madde 2. Sözleşmenin Konusu

2.1. İşbu sözleşmenin konusu, İDEA tarafından rezervasyon kaydı dâhilinde tercih edilen mekân/mekânlar, zaman aralığı ve içeriği ile belirlenmiş organizasyon planı çerçevesinde Etkinlik Sahibi kullanıcılarına işbu sözleşme ve eklerinde belirtilen hizmetlerin verilmesi ve bu hususta tarafların hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesidir.

Madde 3. Sözleşmenin Süresi

3.1. İşbu sözleşme imza tarihinde yürürlüğe girer, sözleşme konusu yükümlülüklerin taraflarca yerine getirilmesi ile sona erer.

Belirtilen tarihler, İDEA çalışanları tarafından, gerek görülmesi halinde, Etkinlik Sahibi bilgilendirilerek, tek taraflı olarak değiştirilebilir.

Madde 4. Şartlar ve Koşullar

4.1. İDEA tarafından sözleşmeyi imzalayan Etkinlik Sahibine sağlanacak hizmetler aşağıdaki gibidir:

- Sözleşmede yer alan Etkinlik Salonuna, belirtilen tarihler arasında erişim,
- Kablosuz internet erişimi,
- Etkinlik Salonu ısıtma, soğutma ve havalandırma,
- Teknik destek (projeksiyon cihazı, projeksiyon perdesi, teknik cihazlara ilişkin bilgilendirme.)

4.2. Etkinlik Salonu kullanımı, bu sözleşmenin taraflarca imzalanmasından sonra kesinlik kazanır.

4.3. Etkinlik Sahibi, Etkinlik Salonu kullanım hakkını başka kişi, kurum veya kuruluşa devredemez.

4.4. Etkinlik Salonu Tahsisine İlişkin Sözleşme, etkinlik tarihinden en geç 7 (yedi) iş günü öncesinde imzalanacaktır.

4.5. Yasalar gereği, mülki ve idari makamlara faaliyetlerle ilgili başvuruda bulunma, telif hakları, izin alma vs. yükümlülükler etkinlik sahiplerine aittir.

4.6. Etkinlik Sahibi (taşeronları dâhil) kadrosunda bulunan teknisyen ve diğer görevlilerin sosyal güvenlik sigortalarını yaptırmakla sorumlu olup bu konuda İDEA'nın hiçbir sorumluluğu olmadığını iş bu sözleşmenin ilgili maddesinde kabul etmiş sayılır.

Madde 5. Ödeme

5.1. _____ TL tutarındaki Etkinlik Salonu Tahsisine İlişkin Sözleşme ücretinin ödenmesi etkinlik tarihinden en geç 5 (beş) iş günü öncesine kadar yapılacaktır. Etkinlik Salonu Tarife Ücretinin ödenmemesi durumunda, etkinlik rezervasyonu ve Etkinlik Salonu Tahsisine İlişkin Sözleşmesi iptal edilir.

5.2. Ödemeler, Kadıköy Belediyesi'nin e-belediye sistemi üzerinden çevrimiçi veya Kadıköy Belediyesi Ana Hizmet Binası veznelerinden yapılır. Yapılan ödeme karşılığında Tahsilât Makbuzu verilir. Tahsilât Makbuzunun bir kopyası İDEA yetkililerine etkinlik süresi içerisinde verilmesi zorunludur. Tahsilât Makbuzu Ödemelerinden doğacak her türlü masraf ödemeyi yapan tarafa aittir.

Madde 6. İDEA Etkinlik Salonu ve Malzemelerinin Kullanımı

6.1. Etkinlikte kullanılan tüm dekor ve uygulamaların montaj ve muhafazasından Etkinlik Sahibi sorumludur.

6.2. İDEA'ya ait her türlü malzemenin etkinlik öncesi, süresi ve sonrasında İDEA dışına çıkartılmasına izin verilmez.

6.3. İDEA'ya ait her türlü malzemenin kullanırılmasından ve çalıştırılmasından İDEA Ekibi sorumludur.

6.4. İDEA envanterinde bulunmayan malzemeler talep edilemez.

6.5. Demirbaş Listesine kayıtlı malzemeler salon dışına çıkartılamaz. Kaybolması, uygulamaya bağlı olarak arızalanması ya da zarar görmesi durumunda salonun kullanan Etkinlik Sahibi bu zararı karşılamakla yükümlüdür.

6.6. Etkinlikte kullanılacak her türlü teknik veya diğer malzemenin temini, Etkinlik Sahibine aittir. Etkinlik Sahibi , gerekli durumlarda beraberinde getireceği ekipmanları İDEA teknik ekibinin onay ve gözetiminde kullanabilir.

6.7. Etkinlik Salonu içinde veya dışında yerleştirilen her türlü dekorasyonun, sarf malzemesinin, atıkların etkinliğin bitmesini takiben en geç bir saat içerisinde toplanması, temiz ve düzenli bir şekilde bırakılmasına ilişkin bütün sorumluluk Etkinlik Sahibine aittir.

6.8. Etkinlik Salonunun, etkinlik sonrasında, en geç bir saat içerisinde, kullanıcı tarafından tedarik edilen tüm donanımın, Etkinlik Salonundan çıkarılmış olması gerekmektedir. Etkinlik için kullanılan malzemeler, etkinlik bitiminde alınmaz ise saklanmayacaktır. Bu malzemeler, İDEA tarafından bildirimde bulunma yükümlülüğü olmaksızın, atık malzeme muamelesi görecektir. Etkinlik Sahibi veya üçüncü şahıslar, bu nedenle zarar, ziyan veya tazminat iddiasında bulunamaz.

6.9. Etkinlik Salonunda yapılacak olan her türlü mekânsal düzenlemede; sanat eseri, ışıklandırma, havalandırma ve diğer teknik donanımların ayarları, oturum ve çalışma ünitelerinin düzeni için İDEA Ekibi'ne danışılması gerekmektedir.

6.10. Etkinlik Salonu dâhilinde, gösterilen yerler, kullanım usûlleri ve şartları dışında afiş, reklam, ilan veya pankart asılamaz. Ayrıca işaretleme, süsleme vb. amaçlı herhangi bir durum için; duvara, koltuklara, yerlere, ahşap vb yüzeylere çentik atılması, boya raptiye, iğne, çivi, yapışkanlı-bantlı malzemeler kullanılması kesinlikle yasaktır. Uyulmaması durumunda İDEA, tahsisi iptal etme veya etkinliği durdurma yetkisine sahiptir.

Madde 7. Gönderiler

7.1. Etkinlikte kullanılmak üzere İDEA'ya gönderilmesi gereken kargo ve paketler, İDEA Ekibi'nin onayı alındıktan sonra gönderilebilir.

7.2. İDEA, Etkinlik Sahibi adına, herhangi bir işlem yürütmemektedir. Etkinlik Sahibi veya etkinlik katılımcıları, İDEA Ekibi dikkatine hiçbir malzeme gönderemez.

Madde 8. Yiyecek ve İçecek Servisi

8.1. İDEA görevlilerince yeme – içme için belirtilen yerler dışında salonlarda yiyecek - içecek ikramı kesinlikle yasaktır.

Madde 9. Etkinlik Görevlileri

9.1. İDEA, Etkinlik Sahibi adına, herhangi bir işlem yürütmemektedir.

9.2. Yapılacak etkinliklerde, etkinlik öncesinde, esnasında ve sonrasında Etkinlik Sahibi; İDEA Ekibi'nin önerilerini dikkate almalıdır.

9.3. Etkinlik Sahibi tarafından getirilen teknik, idari ve yardımcı görevliler bu sözleşme kurallarına uymak zorundadırlar. Bu görevlilerin hizmetlerinden doğacak aksaklıklardan, özlük hakları ve iş kazalarından hiçbir şekilde İDEA sorumlu tutulamaz. Bu sorumluluk tamamen Etkinlik Sahibine aittir.

9.4. Etkinlik Sahibi, yapılacak etkinliklerde, etkinlik kapsamındaki malzemelerin taşınması, kurulması, kullanımı, sökülmesi ve benzeri işlemlerde, İDEA Ekibi'nden hizmet talebinde bulunulamaz.

Madde 10. İptal ve Fesih

10.1. İDEA bu sunduğu hizmetin sürekliliğini sağlamak için, işbu sözleşmede tek taraflı değişiklik yapma ve cayma hakkına sahiptir.

10.2. Etkinlik rezervasyon iptallerinde, Etkinlik Salonu Kullanım Bedelinin iadesi yapılmaz. Etkinlik Sahibi, sözleşmenin imzalanmasından sonra geri ödeme yapılmaksızın cayma hakkına sahiptir.

10.3. Sözleşmenin, Etkinlik Sahibi tarafından ihlali durumunda, İDEA, herhangi bir hizmeti istediği zaman feshetme hakkını saklı tutar.

Madde 11. Tazmin

11.1. Etkinlik Sahibi, bu sözleşmeyi ihlal eden bir talep veya dava getirmesi durumunda, İDEA'nın veya ilgili memurların ve temsilcilerinin söz konusu iddia veya dava ile bağlantılı olan mahkeme, avukatlık vb. ücret ve masraflarından Etkinlik Sahibi sorumludur.

11.2. Bu sözleşme ve eklerinden doğacak her türlü anlaşmazlığın çözümünde İstanbul (Anadolu) Mahkemeleri yetkilidir.

Madde 12. Kayıp ve Bulunan Eşyalar

12.1. İDEA, etkinlik sırasında veya sonrasında geride bırakılan hiçbir eşyanın sorumluluğunu almamaktadır.

Madde 13. Tanıtım, Sponsorluk ve Telif Hakkı

13.1. İDEA'nın etkinliğin tanıtım ve/veya yapım sürecine dâhil olması durumunda ve İDEA'nın sahip olduğu görüntü ve logolar kullanılmak istendiğinde, İDEA Ekibi'nin onayının alınması gerekmektedir.

13.2. Etkinliğe sponsor (destekçi) olan kişi, kurum ve kuruluşların tanıtıcı broşür veya diğer tanıtım materyallerinin dağıtımı, İDEA mülkü ve eklentileri içinde, İDEA Ekibi'nin izni olmaksızın yapılamaz.

13.3. Etkinlik sahibi ve/veya etkinliğe sponsor olan kişi, kurum veya kuruluşlar, İDEA mülkü ve eklentileri içinde reklam amaçlı gösterim ve malzeme dağıtımı ile ürün satışı yapamaz.

13.4. Sponsorlara ait bayrak, flama, afiş ve benzeri görsel-işitsel materyaller, İDEA Kadıköy mülkü ve eklentileri içinde, İDEA Ekibi'nin izni ve yönlendirmesi olmaksızın kullanılamaz.

13.5. İDEA, İDEA Ekibi'nin gerek gördüğü durumlarda, satışı yapılacak ürünlere ve/veya satışı yapacak olan kişi, kurum ve kuruluşlara ilişkin izin belgelerinin talep edilmesi hakkını saklı tutar.

13.6. Etkinliğe basın mensuplarının davet edilmesi durumunda, bu bilgi, Etkinlik Sahibi tarafından İDEA Ekibi ile paylaşılmalıdır. Basın görevlilerinin çağırılması, bilgilendirilmesi ve İDEA mülkü ve eklentileri içindeki faaliyetlerinden Etkinlik Sahibi sorumludur.

Madde 14. Müzik Yayını, Ses ve Görüntü Kaydı

14.1. İDEA, her durumda, etkinliklerin fotoğrafını çekme, video ve ses kaydını alma ve söz konusu materyalleri pazarlama ve tanıtım amaçlı olarak kullanma hakkını saklı tutmaktadır.

14.2. Etkinlik Salonunda, müzik yayını ve müzik faaliyetleri, kanunların ve İDEA'nın belirlediği ölçülerde ve saatlere göre başlayacak, devam edecek ve bitecektir. Etkinlik Sahibi belirtilen kurallara uymaması durumunda, her türlü sorumluluk Etkinlik Sahibi ait olduğu gibi, İDEA, müzik yayınıni sonlandırma hakkını saklı tutar.

Madde 15. Fikri Mülkiyete Konu Olan Durumlar

15.1. İDEA isim, marka ve logonun fikri mülkiyeti ve buna bağlı her türlü hakkı Kadıköy Belediyesi'ne aittir.

15.2. Etkinlik Sahibi, İDEA isim, marka ve/veya logosunu, izinsiz kullanamaz.

15.3. Sözleşme, İDEA isim marka ve/veya logosunun üzerinde hiçbir fikri sınai mülkiyet hakkı vermemektedir.

15.4. Belirtilen isim marka ve/veya logonun Sözleşme ile belirlenen kapsam, şart ve sınırlar dışında kullanılması nedeniyle İDEA'nın uğrayacağı her türlü zarardan bu hükmü ihlal eden Etkinlik Sahibi sorumlu olacaktır.

Madde 16. Yasaklanmış Kullanımlar

16.1. Hizmetleri; yarışmalar, piramit şemaları, zincir mektupları, önemsiz e-posta, spam veya herhangi bir tekrarlanan veya istenmeyen mesajlar (ticari veya başka türlü) ile bağlantılı olarak kullanmak,

16.2. İtibarsızlaştırmak, istismar etmek, taciz etmek, gizlice takip etmek, tehdit etmek veya başkalarının yasal haklarını (gizlilik ve tanıtım hakları gibi) ihlal etmek,

16.3. İDEA hizmetleri üzerinden ya da İDEA hizmetleri aracılığıyla küfür, iftira niteliğinde, uygunsuz, müstehcen, ahlaksız ya da kanuna aykırı konu, isim, malzeme ya da bilgi yayımlamak, yüklemek, duyurmak, dağıtmak ya da yaymak,

16.4. Telif hakkı veya ticari marka kanunları da dâhil olmak üzere fikri mülkiyet yasaları tarafından ya da mahremiyet hakları veya tanıtım hakları dâhilinde korunan resim, fotoğraf, yazılım veya diğer materyalleri içeren dosyaları, haklarını elinde tutmadığınız veya kontrol hakkına sahip olmadığınız veya bunları yapmak için gerekli rızayı almadığınız sürece yüklemek veya erişilir kılmak,

16.5. Herhangi bir tarafın herhangi bir telif hakkı, ticari marka, patent, ticaret sırrını veya diğer mülkiyet haklarını ihlal edecek herhangi bir şekilde, İDEA'nın sunduğu hizmetler aracılığıyla herhangi bir malzeme veya bilgiyi (resim veya fotoğraf dâhil) kullanmak,

16.6. Virüs, truva atı, solucan, zaman bombası, otomatik ya da yarı-otomatik iptal programları, bozuk dosya veya başka birinin bilgisayarına veya başka birinin mülkiyetine zarar verebilecek diğer benzer yazılım veya programlar içeren dosyaları yüklemek,

16.7. Yasal olarak çoğaltılamaz, gösterilmez, çalıştırılmaz ve/veya dağıtılamaz olan bir dosyayı yüklemek,

16.8. Herhangi bir kullanıcının İDEA tarafından sağlanan hizmetlere erişimini ve kullanımını kısıtlamak veya engel olmak,

16.9. İDEA tarafından sağlanan herhangi bir hizmet için geçerli olabilecek diğer kılavuzlarda belirtilen kuralları ihlal etmek,

16.10. Bilgi veren tarafın izni ve rızası olmadan, e-posta adresleri de dâhil olmak üzere, başkaları hakkında bilgi toplamak,

16.11. Yürürlükteki yasaları veya düzenlemeleri ihlal etmek,

16.12. Başkalarını yanıltmak amacıyla sahte kimlik oluşturmak,

16.13. İnsan ve çevre sağlığına zarar verecek eylemlerde bulunmak,

16.14. Etkinlik Salonunda havai fişek, maytap, volkan v.s gibi yanıcı maddelerin bulundurulması, kullanılması kesin olarak yasaktır.

16.15. Etkinlik Salonlarına yasaklanmış, yıkıcı, bölücü yayın; yanıcı-yakıcı ve patlayıcı maddeler sokulamaz. Etkinlik Sahibi geçerli tüm yasalara uymayı ve Etkinlik Salonunda herhangi bir yasa dışı işlemde bulunmamayı kabul ve taahhüt eder.

16.16. Etkinlik Salonu yasalar, şartlar koşullar ve eklerde belirtilen yasa dışı ve yasaklanmış amaçlar doğrultusunda kullanılamaz. Etkinlik Sahibi, 08.10.1993 tarih ve 18185 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa” ve İDEA tarafından konulmuş kurallara uymayı kabul ve taahhüt eder.

16.17. Etkinlik Sahibi, kişi haklarını ve özel hayatın gizliliğini ihlal eden hiçbir eylem ve davranışta bulunamaz.

Madde 17. Sorumluluk

17.1. İDEA, herhangi bir şekilde personelinin ve kullanıcılarının haklarını ve güvenliğini tehlikeye düşüren bir eylemde bulunan ya da bu yönde bir eyleme katılan kişileri, İDEA'ya ait mülk ve eklentilerinden çıkarma hakkını saklı tutar.

17.2. Etkinlik Sahibi için çalışan elemanların, dekorasyon v.s. firmalarının ve bunların personellerinin müşteri ve misafirlerinin, İDEA mülk ve eklentilerine, mevcut tesisata v.b. kıymetlere, üçüncü şahıslara verebilecekleri her türlü zarardan Etkinlik Sahibi sorumludur. Tespit edilen zarar, Etkinlik Sahibi tarafından karşılanır.

17.3. Etkinlik Sahibi, Etkinlik Salonu kullanımından kaynaklanan ve/veya kullanımı sonucu ortaya çıkan herhangi bir sorumluluk, maliyet, ceza veya masrafa karşı İDEA ve çalışanları ve temsilcilerinin zarar görmemesini sağlamayı ve zararını karşılamayı taahhüt eder.

17.4. Etkinlik Salonu Kullanıcı Sözleşmesini imzalayan Etkinlik Sahibinin etkinlik gün ve saatinde, kullanım hakkı alınan Etkinlik Salonunda olması zorunludur.

17.5. Etkinlik Sahibinin, Etkinlik Salonu Kullanım Kuralları'na (Ek 2.) riayet etmediği durumlarda, İDEA çalışanlarının sözleşmeyi sona erdirmeye ve söz konusu kullanıcıları İDEA mülk ve eklentilerinden çıkarma hakkı bulunmaktadır. Bu gibi durumlarda Etkinlik Salonu Tarife Ücretinin iadesi yapılmaz.

Madde 18. Sözleşmenin imzalanması

18.1. Bu sözleşme 18 madde , Ek 1. ve Ek 2. eklerden ibaret olup, İDEA ve Etkinlik Sahibi tarafından tam olarak okunup anlaşıldıktan sonra /...../..... tarihinde 2 (iki) nüsha olarak imza altına alınmıştır.

İDEA Adına

Etkinlik Sahibi

İDEA Kadıköy Etkinlik Salonu Tahsisine İlişkin Sözleşmeye Dair Ek 1.

Etkinlik Bilgileri:

- Etkinlik Tarihi:
- Etkinlik Türü:
- Kurulum Tarihi:
- Etkinlik Başlangıç Saati:
- Etkinlik Bitiş Saati:
- Temizleme Bitiş Tarihi:
- Toplam Kullanım Süresi:
- Katılımcı Sayısı:

Etkinliği Düzenleyen Kişi veya Kurum ya da Kuruluş adına:

- Kullanıcı Ad-Soyad:
- Kullanıcı Adresi:
- Kullanıcı Telefonu:
- Kullanıcı E-postası:

Sadece Kurum ve Kuruluşlar için:

- Şirket Ünvanı:
- Şirket Kısa Ünvanı:
- Şirket Kuruluş Yeri:
- Vergi Grubu:
- Vergi Dairesi:
- Vergi No:

İDEA Kadıköy Etkinlik Salonu Tahsisine İlişkin Sözleşmeye Dair Ek 2.

Etkinlik Salonu Kullanım Kuralları

1. Etkinlik Salonu amacı dışında kullanılamaz.
2. Etkinlik katılımcıları, İDEA'nın diğer kullanıcılarını rahatsız edecek davranışlardan kaçınmalıdır.
3. Etkinlik sürecinde ses düzeyine dikkat edilmelidir.
4. Etkinlik katılımcı kişi sayısı Etkinlik Salonu kapasitesini geçemez.
5. Etkinlik Salonunda her türlü tütün ürününün ve elektronik sigara kullanımına izin verilmemektedir.

6. Etkinlik Salonunda yiyecek ve içecek tüketimine, İDEA Ekibi'nin onayı doğrultusunda izin verilmektedir.
7. Hijyen ve güvenlik nedeniyle, katılımcıların Etkinlik Salonunda bulundukları süre içinde, hiçbir zaman üst giyim ve ayak giyim ürünlerini çıkarmamaları gerekmektedir.
8. Etkinlik Salonunda, engelli birine eşlik etmediği ya da duygusal destek/tedavi hayvanı olmadığı sürece, evcil hayvan alınmamalıdır.
9. Bisiklet ve her tür motorlu aracın, Etkinlik Salonuna getirilmesine izin verilmemektedir. Engelliler tarafından kullanılan puset ve araçlar dışında, kaykaylar da dâhil olmak üzere tekerlekli araçların, kişisel mülkiyet olarak taşınmadıkça, Etkinlik Salonunda bulunmasına izin verilmemektedir.
10. Etkinlik Salonundaki mobilya ve materyallerin doğru kullanımına ve zarar görmemesine dikkat edilmelidir.
11. Etkinlik Salonundaki olası teknik donanım ve altyapı arızaları için İDEA Ekibi'ne bildirimde bulunulmalıdır.
12. İDEA, kaybolan, çalınan ya da zarar gören kişisel eşyalardan sorumlu değildir.
13. İDEA, etkinlikten önce veya sonra bırakılanlar dâhil hiçbir malzemelerin kaybindan veya malzemelere gelebilecek zarardan sorumlu değildir.
14. Etkinlikte herhangi bir mal ve hizmetin satış ve pazarlamasına, İDEA Ekibi'nin onayı olmaksızın, izin verilmemektedir.
15. Etkinlik Salonundan ayrılırken, bütün katılımcıların, kullandıkları alanı temiz bırakması beklenmektedir.
16. Etkinlik Salonu içinde izinsiz görüntü veya ses kaydı alınmamalıdır.
17. Etkinlik Salonu içinde, kullanıcıların güvenliği için kapalı devre kamera sistemi bulunmaktadır.
18. Etkinlik katılımcılarının, salonun kullanımına ilişkin konularda, İDEA Ekibi'nin yönlendirme ve uyarılarını dikkate almaları beklenmektedir.
19. Katılımcılar herhangi bir sorunla karşılaştıklarında İDEA Ekibi'ne başvurmalıdır.

Etkinlik Salonunu kullanan kişiler yukarıda belirtilen kurallara uymayı kabul etmiş sayılırlar. İDEA Ekibi'nin, bu kurallara uymayan kişileri uyarma ve gerekli görülen durumlarda, İDEA'nın mülk ve eklentilerinden çıkarma hakkı bulunmaktadır.

